

PA 8407

הת
077

S PA 84

C.1

אגדת לצרכן

„אנו עומדים בפני ההכרח לעשות את המערכה על הצרכנות לא רק לתנועה ציבורית רחבה ולוחמת, אלא לשים אותה בין העדיפויות הראשונות בכל המערכות שלנו בהסתדרות.“

מדברי מוכיר ההסתדרות,
כנ"א אהרן בכנס ייסוד
הרשות לצרכנות.

מס. 1
ניסן, תשל"ו
אפריל 1970

צרכן יקר!

האדם העובד רגיל להיאבק, באמצעות האיגוד המקצועי, על הגדלת שכרו; אך, משום-מה, חלשה תודעתו לתכנון תקציב הוצאותיו, להגדלת כושר הקנייה של כספו.

לאור המציאות, הכירה ההסתדרות בצורך הדחוף, להפוך את המערכה על הצרכנות לאחת מפעולותיה העיקריות, במובן הרחב ביותר של הנושא.

לצורך זה הוקמה לפני חדשיים הרשות המרכזית לצרכנות בהסתדרות, אשר תפעל במישורים שונים להגשמת הייעדים הבאים:

★ טיפוח התודעה הצרכנית והגברת עירנותו של הצרכן לבעיותיו;

★ הרחבת ההגנה על הצרכן מפני הפקעת שערים, הונאה בטיב המוצר ומשקלו והבטחת שירות יעיל ואדיב;

★ תכנון התקציב המשפחתי, על מנת להגדיל את כושר הקנייה שלו;

★ הדרכת האדם העובד לניהול כלכלת בית רציו-נלית, בהתאם להישגי המדע בתחום זה.

הרשות החלה בפעולתה בכל התנופה, אך ברור לנו, כי המלאכה לא תיעשה בכל היקפה ועומקה, אם לא תקום תנועת מתנדבים מקרב קהל הצרכנים, אשר תירתם למשימה חשובה זו.

הפעולה החלוצית שנעשתה בתחום פיתוח התודעה של הצרכן ע"י הארגון להגנת הצרכן, שהפך לחלק אינטגרלי של הרשות, וכן של המדור להדרכה

ולהגנת הצרכן שליד מועצת הפועלות, תקבל עתה ממדים רחבים יותר ותשמש יסוד לעבודת הרשות להבא.

חבר יקר, הפעולה הנרחבת הנ"ל מיועדת לך ולמשפחתך. בהיותך בודד במערכה, הנך אלמוני ומנוצל ע"י גורמים של יצרנים ומשווקים למיניהם; ואילו בהתארגנותך, אתה הופך לכוח מכריע במערכת הצרכנות.

תן ידך להצלחת המטרה המשותפת; ההסתדרות לימינך; לטובתך הדבר.

בברכה,

בשדה הפעילות

כנס ייסוד של הרשות

ב-11 בפברואר ש.ה. התקיים כנס היסוד של הרשות המרכזית לצרכנות, בהשתתפות המזכיר הכללי של ההסתדרות, יצחק בן-אהרן, מזכירי מועצות הפועלים, ארגונים ומוסדות שונים.

מזכיר ההסתדרות ציין את מטרות הרשות וחשיבותן לטווח ארוך, להדרכת הצרכן בכל הנוגע לתחום ההוצאות שלו וניהול רציונלי של כלכלת ביתו, תוך שימת דגש חזק לבעיות השעה. ההסתדרות מצדה תגיש מלוא-עזרתה בנדון.

לשכות ציבוריות לצרכנות במקומות

מחלקת הארגון והרשות המרכזית לצרכנות פנו במשותף לכל מועצות הפועלים, בדבר הקמת לשכות מקומיות לצרכנות, להדרכת הצרכן והכוונתו

בסבך בעיות המשק. תוך פרק זמן זה קמו 42 לשכות, מתוך 71 המקומות בהם פועלת מועצת הפועלים, כמפורט:

אזור, אשדוד, אופקים, אור יהודה, אילת, באר-שבע, בת-ים, באר-יעקב, בני-ברק, בית שמש, בית שאן, דימונה, הוד השרון, הרצליה, חדרה, חיפה, חולון, חצור הגלילית, ירושלים, ירוחם, כפר סבא, לוד, מגדל העמק, נתניה, נהריה, עפולה, ערד, עכו, פתח-תקה, צפת, קרית טבעון, קרית גת, קרית אונו, קדימה, רמלה, רמת-גן וגבעתיים, רמת ישי, רמת השרון ראש העין, רעננה, תל-אביב.

השופט י. לם בראש ועדת חוקה

מאחר והתחיקה הקיימת להגנת הצרכן ולפיקוח על בריאות העם וכיו"ב אינה מספקת, ראינו צורך להקים ועדת מומחים לחוק ומשפט, אשר תיזום תקונים בחוקים הקיימים, ותציע הצעות לחוקים חדשים, כדי להרחיב את ההגנה על הצרכן ומימוש זכויותיו הלגיטימיות.

חברי הוועדה הם: ח"כ אינה הרמן, ח"כ שושנה ארבל-אלמזלינו; ח"כ א. אנקוריון, עו"ד רות ביבי, עו"ד יהודית נחמן, עו"ד חביבה אבי-גיא, עו"ד משה לויט וכן החברות דבורה נצר וחנה למדן.

הקמת מינהלה — כגוף מייעץ לרשות

כדי להרחיב את חוג הפעילים, נאמני הצרכן, המכירים את הבעיות והמוכנים לתרום מיכולתם ונסיונם לעבודתנו החשובה, החלטנו להקים מינהלה שתימנה 37 חבר. החברים שנתנו כבר את הסכמתם העקרונית להצטרף למינהלה, מייצגים מיגוון רחב של מומחים ובעלי נסיון רב במשק הישראלי, בציבוריות ובשרות הממלכתי וההסתדרותי. עם תום חג הפסח תתחיל המינהלה בפעולתה.

ועדת מומחים לבעיות תברואה ציבורית ותזונה

מספר פרופסורים ומומחים אחרים נענו לבקשתנו, להוות צוות מייעץ ליד הרשות, בענייני תברואה ציבורית ותזונה.

שיתוף פעולה עם מכון התקנים

עפ"י הזמנת מנהל המכון, המהנדס א. גילת, סיירנו במכון ועמדנו על פעולותיו.

אנו מכינים כעת רשימת מומחים וטכנאים מקרב חברינו לשילובם בעבודת הוועדות השונות שליד המכון.

★ כנס פעילי הלשכות

בהשתתפות נציגי 42 הלשכות בארץ, נפתח כנס הפעילים ביום ב', 13 באפריל ש.ז.

הכנס נועד לבירור הבעיות הארגוניות ותכנון העבודה במקומות.

בדיון הועלו גם התחומים הכלכליים וכן הצד המשפטי והתחיקתי של הבעיות.

בין היתר, הוצע לקיים בקרוב מיפגש משותף עם נציגי ברית הקואופרציה הצרכנית, לבירור בעיות שיווק משותפות.

★ מאבקנו לטיב המוצרים ומחיריהם

לאור התלונות שהגיעו לידינו, והפרסומים בעתה נות על טיב הבשר ומחירי מוצרים אחרים, הזמנו לבירורים את נציגי ברית הקואופרציה הצרכנית, את נציגי ביח"ר, "גת" ונציגי "תנובה".

ברית הקואופרציה הצרכנית הודיעה לנו, כי נתקבל ווטרינר מיוחד לפיקוח על טיב הבשר וכן הגבטחו שיפורים נוספים לטובת הצרכנים. נציגי "גת" הוכיחו את טענותיהם במספרים. על אף זאת, הבטיחו להוזיל המחירים מחלק של מוצריהם, כתור מתם ל"עיסקת החבילה" ולמצב בכללו. הבירור עם "תנובה", לגבי מחיר דג ה"בקלה" המעובד כעת בפרוסות ובאריזה היגינית מיוחדת, נמשך.

זאת ועוד. הגבנו בתקיפות בפני השלטונות לגבי העלאת מחירי היין של "כרמל מזרחי", מוצרי שמן, "אמה" ועוד. לאור התגובות, הודיעו כמה ייצרנים ומשווקים על הוזלת מחירי מוצריהם, כגון: תנובה (על מיץ עגבניות, מלפפונים, לפתן אפרסקים ועוד); "יצהר" (הוזלה כללית לקראת החג) ועוד. כן פנתה יו"ר הרשות לשר המסחר והתעשייה בדבר מדיניות המחירים והצגתם.

★ מנוי מרכזים ארגוניים במקומות

ראש מחלקת הארגון, אהרון הראל ויו"ר הרשות, נוהת קצב פנו לכל מזכירי מועצות הפועלים, להעמיד לרשות הלשכות במקום, את אחד מעובדי המועצה המרכזיים, לתפקיד חלקי, לריכוז העבודה הארגונית של הלשכה וביצוע החלטותיה. האיש הזה יהא כפוף לרשות המרכזית בועד הפועל, בכל הנוגע לפעילותו בלשכה המקומית.

★ ביקורים במקומות

לבקשת המעוניינים, ביקרנו במספר לשכות מקומיות, כדי לעזור לאנשיהן בתחילת פעולתם;

הלשכות שבוקרו עד כה, הן: רמת-גן, חדרה, הרצליה, רמת השרון, רמלה, הוד השרון, עכו, בית שמש, נתניה, ירושלים, תל-אביב, רחובות, באר-שבע, יבנה, אשדוד, פתח-תקה, נוה מגן.

★ כרטסת פעילים ומסבירים

להרחבת רשת ההסברה שלנו, החלטנו להכין כרטסת אישית של פעילים ומסבירים לענייני צרכנות. לצורך זה פנינו אל שורת אישים בנדון.

בזאת, אנו פונים אל כל חבר אשר רוצה, ויכול לתרום בתחום ההסברה במקומות, לפנות אלינו בהקדם.

★ נציגינו בוועדת המחירים הארצית

קיימנו מגעים הדוקים עם חברינו בוועדת המחירים הארצית בראשותו של א. בן-ארצי, לבירור הבעיות אשר בתחום טיפולה של הוועדה.

★ חברינו במועצה הישראלית לצרכנות

עם גמר הקדנציה של המועצה הקודמת, מינה שר המסחר והתעשייה, יוסף ספיר, מועצה חדשה, בראשותה של הגב' שולמית אלוני. למועצה החדשה מונו 3 מחברי הרשות, והם השופט ד"ר י. לם, החב' בלה טל והח' שלום כהן.

★ הרכב הרשות והמיבנה הפונקציונלי

נוהת קצב, חברת הוועדה המרכזת — יו"ר הרשות

שלום כהן — יועץ לצרכנות

דוד לוצקי — יועץ כלכלי

משה לויט — יועץ משפטי

חיניה גל — מרכזת לשכת התלונות

הרשות עובדת בתיאום פעולה עם המדור להדרכה והגנת הצרכן במועצת הפועלות, אשר בראשו עומדת החב' בלה טל.

סל הצריכה שלנו

בדרך כלל, אופים בארץ 9 סוגי לחם, 5 סוגי חלות וכן פיתות, לחמניות ושאר מיני מאפה.

הלחם האחיד (הכהה) הנו עשיר בוויט-מינים וברזל, לכן ממליצים עליו הרופאים, במיוחד.

מחירי הלחם לצרכן, כפי שנקבעו בצו מיום 12 בינואר ש"ז, הם:

לחם אחיד (1 ק"ג)	— 38 אגורות	לחם שיפון (500 גרם)	— 33 אגורות
לחם אחיד (750 גרם)	— 32 אגורות	לחם קימל (500 גרם)	— 33 אגורות
לחם לבן (750 גרם)	— 35 אגורות	חלה (500 גרם)	— 36 אגורות
לחם לבן (250 גרם)	— 19 אגורות	לחמניה (60 גרם)	— 6 אגורות
לחמניה שומשום (60 גרם) — 7 אגורות			

4. רצוי לקנות לחם מיום האתמול. לחם טרי מדי אינו בריא לקיבה ;
5. רצוי לקנות לחם בכמות הדרושה בלבד. אם מצטברים בכל אופן עודפים, יש לנ-הוג לפי האמור בסעיף הבא ;
6. משיירי לחם או חלה, ומלחם ישן, אפשר להכין צנימים, פירורי לחם למאכלים מזינים וטעימים, כגון: פשטידות מלוחות או מתוקות, כופתאות, מלויים לעוף ולירקות וכן מרק לחם.

הלחם שאנו אוכלים

מאחר והלחם הנו מיצרך חיוני במשפחה, הרינו מביאים לידיעתך כמה פרטים חשובים על סוגי הלחם, מחירו, טיבו וניצולו בדרך היעילה ביותר.

הלחם וסוגיו

סוגי הלחם העיקרים הם: אחיד, לבן, קימל, ומיוחד.

שמירה על הלחם

- דרכי שמירה על טריות הלחם וניצולו היעיל הן**
1. רצוי להחזיק את הלחם בשקית פלסטיק, או בארגז מיוחד ומאוורר ;
 2. אפשר גם לשים את הלחם, בשלמותו או מפורס, למקרר, כשהוא נתון בשקיק פלסטיק הסגור היטב בקצהו. לפני האוכל יש להפשיר את הלחם בעודו בשקיק. הקפאת הלחם במקרר שומרת על טריותו ;
 3. אפשר גם להחזיר את טריותו של הלחם ע"י חימומו בתנור, באש קטנה. שיטה זו יפה גם ללחמניות ;

חוק ומשפט

חלק מהחוקים הבסיסיים הנוגעים לבריאות העם וכיו"ב, מוצאם מתקופת השלטון המנדטורי בארצנו. חוקים ופקודות אלה הם מיושנים ואינם מתאימים לזמננו. גם החוקים והצווים שפורסמו מאז קום המדינה, אינם מקיפים את כל התחומים הנוגעים לזכויות האזרח במשק מודרני.

אלה הם אחדים מהחוקים והצווים לדוגמה:

- ★ פקודת בריאות העם, 1935.
- ★ צווים שניתנו עפ"י תקנות ההגנה, 1939.
- ★ צווים שניתנו עפ"י תקנות ההגנה (מניעת רוורחיים מופקעים), 1944.
- ★ חוק הפיקוח על המצרכים והשירותים, 1957.
- ★ צווים שניתנו או תוקנו, עפ"י חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, 1957.
- ★ רשימת צווים שונים, 1965—69.

מפאת חשיבותו של חוק הצגת מחירים, אנו נותנים את הסעיף המתאים, כלשונו:

סעיף 21, מחוק הצגת מחירים

(א) קמעוני יציג תמיד, במקום הנראה לעין, את מחירו של כל מצרך בריפיקוח שהוצג לראווה, בין בחלון, ובין שלא בחלון, באופן הנותן יסוד להניח שהוא מוכר, או מציע למכור אותו מצרך, או מצרך הדומה לו בעיקרו, או שהוא מזמין הצעות לקנייתו, ושל כל מצרך אחר שהוצג כאמור, ואשר שר קבע לגביו, בצו, חובה להציג מחיר (בסעיף זה צו הגנה) — המחיר שיוצג כאמור, יצויין בסיפרות ברורות לעין כל אדם.

(ב) שר רשאי להורות, בצו, שכל מי שאינו קמעוני ועסקו, או חלק מעסקו הוא מכירת מצרך בריפיקוח או מצרך שצו הצגה חל עליו, יציג מחירו של אותו מצרך, כאמור בסעיף קטן (א).

מי אחראי לטיב המזון?

העתונות הרבתה לאחרונה לפרסם על מיפגעים רבים בתחום התברואה, טיב המוצרים, פעילות משחטות ובתי-מטבחים ללא רשיון, על הטלת עונשי שים על עבריינים אשר אינם בכל יחס לחומרת עבירותיהם בנדון, על הובלת בשר קפוא המגיע ארצה בהקפאה של 16 מעלות, ומובל פתוח לזוהמה, לאבק ולקרני השמש הלוהטות, ועוד ועוד.

האם לא הגיע הזמן שהשלטונות יחישו את טיפולם בצד התחיקתי והאדמיניסטרטיבי, כדי להגן על בריאות הצרכנים, שהם הכלל?

חבר(ה),

לשכות התלונות במקומות עומדות

לרשותך.

אתה נתבע לעירנות לגבי הפקעת מחירים, משקל חסר, טיב פגום או שרות בלתי-יעיל ו/או לא אדיב.

פנה ללשכת התלונות ועמוד על זכויותיך כצרכן.

ב ק ר ו ב

נפרסם, מדי פעם, בעתונות

הטור לצרכן

קרא הודעותינו בקביעות.

כדאי לדעת...

מה צורך ישראלי וכמה עליו לעבוד על כך

הישראלי תופס מקום ראשון בעולם באכילת ביצים (414 ביצה לשנה); את המקום השני בצריכת פירות (152 ק"ג לשנה) את המקום השלישי בצריכת

ירקות (117 ק"ג לשנה), ואת המקום הרביעי באכילת דגים (10 ק"ג לשנה).

לעומת זאת, צריך הישראלי לעבוד על כל מוצר, או שירות לפי הישוב של דקות ליחידה, בהשוואה לארצות אחרות, כמפורט:

רוסיה	גרמניה	צרפת	אנגליה	ארה"ב	ישראל	היחידה	המוצר/שירות
56	31	16	13	13	10	ק"ג	1. לחם לבן
87	28	45	24	13	27	ק"ג	2. אורז
222	252	337	83	45	198	ק"ג	3. בשר בקר
294		127		21	69	ק"ג	4. בשר עוף
367	112	21	44	44	125	ק"ג	5. חמאה
116				6	14	ק"ג	6. סוכר לבן
89	41	59	44	15	16	ק"ג	7. עגבניות
156				7	11	ק"ג	8. תפוחים
500				42	190	ק"ג	9. קפה
167	37	63	28	13	29	תריסר	10. ביצים
364	35	28	56	11	38	ליטר	11. בירה
1360		727	440	257	208	"	12. קוניאק
385	166	318	246	88	1248	100 ליטר	13. דלק
20	70	196	91	36	62	ממ"ר	14. שכר דירה
152	253	533	161	143	458	לחודש/75 שיחות	15. אחזקת טלפון

מרקט, סופרסל ושתי חנויות פרטיות, בקרבתם. הושו מחירי מוצרים שונים, כגון: סוכר, אורז, קמח, שמנים, שימורים, מרקים, משקאות, דברי מתיקה, קפה נמס, ביסקויטים, גבינות, חמרי נקוי ועוד. מתח המחירים בין המוצרים הנ"ל נע בין 2 ל-17 אחוז, ובממוצע כללי — 6%.

★ סקר קובע: המחירים בסופרמרקט זולים יותר מהאחרים

סקר מטעם המכון לחקרי השוק (מוסד בלתי תלוי) שהוכן לאחרונה, קבע — שהמחירים בסופר-מרקט זולים יותר (בממוצע, ב-6%) מאלה הקיימים ב"סופרסל" או בחנויות פרטיות אחרות. הסקר הקיף כמה אזורים, כשבכל אחד הושו המחירים בין סופר-

תנועת הצרכנות (Consumerism) בארה"ב קיבלה לאחרונה תנופה גדולה, עם החלטתו של הנשיא ניקסון להקים לשכה מיוחדת לצרכנות, ליד הבית הלבן.

עם הקמת הלשכה האמורה, זימן הנשיא למיפגש רבתי את נציגי תנועת הצרכנות, נציגי בעלי התעשייה וגורמים אחרים הקשורים בצרכנות, דבר שהוסיף משקל רב-ערך למעמדו של הצרכן בחברה האמריקנית.

תנועת הצרכנות בארה"ב מונה 150 גופים ציבוריים הפועלים ב-37 "סטטיס".

התנועה הנדונה קיבלה מימד חדש בפעולותיה, עם גישתו החדשה של הנשיא ניקסון לבעיות הצרכנות והוראתו הנוספת, להקים יחידה נפרדת גם במשרד המשפטים שתטפל במיוחד בתחיקה להגנת הצרכן ברחבי ארה"ב.

רצוי להוסיף, כי בקרב פעילי תנועת הצרכנות קיימת הסכנות לגבי צעדיו של הנשיא ניקסון לטובת הצרכנות, הנובעים — לדעתם — מטעמים פוליטיים, מאשר מטעמים ממלכתיים והומניטריים. רצונם בעזרת הממשלה לפעולותיהם, אך תוך צמצום התערבותה המעשית והכוונת מעשיהם.

לבסוף ראוי להוסיף, כי תנועת הצרכנות בארה"ב הקדימה בהרבה את חברותיה באירופה, לגבי הישגיה בשדה התחיקה, החדרת התודעה הצרכנית והכרת מעמדה המאורגן בחברה התעשייתית המודרנית.

חבר,

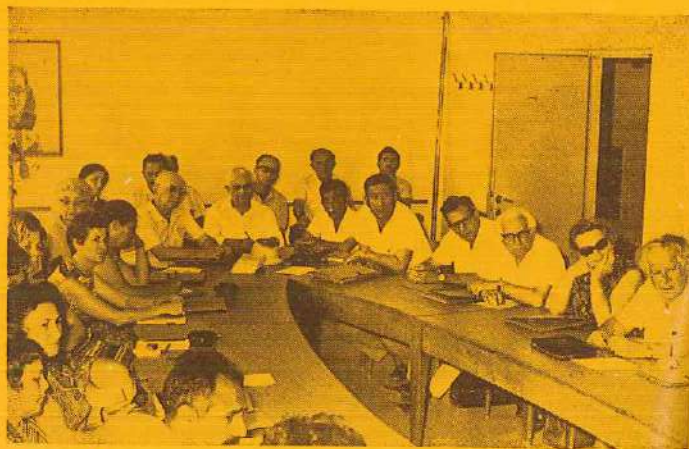
כוחך בארגון

התלכד סביבנו

אנו לרשותך

אגדת לצרכנות

מתוך כנס נציגי הלשכות הציבוריות לצרכנות בת"א.

נוס. 2

אייר, תשל"ל · נואי 1970

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הרשות המרכזית לצרכנות, רחוב ארלוזורוב 93, ת"א
טלפון: 111-261.

עריכה: דוד לוצקי
ביצוע: צבי זוהריכהן
עטיפה: דפוס אלכסנדר

צרכן יקר!

מאז החוברת הראשונה, בחודש שחלף, המשכנו בהתארגנותנו. נוספו 9 לשכות ציבוריות לצרכנות במקומות. כיום אנו מונים 51 לשכות פעילות ברחבי הארץ, מכלל 72 המקומות בהם קיימות מועצות הפועלים.

כן הופעלה מינהלת הרשות, בת 33 חבר, שת-שמש גוף מייעץ בכל ענייני ההדרכה המקצועית וההסברה בתחום הצרכנות בארץ.

אנו מפעילים כעת את הוועדות השונות ליד הרשות: לחוקה, לאתיקה מסחרית, לתאונה ותב-רואה ציבורית, לפיקוח על טיב המוצרים ולהסברה בבתי-הספר ובקרב מבוגרים.

הכנו תכנית הדרכה והסברה ענפה שתקיף ימי-עיון וסמינרים ב-4 מרכזים בארץ: תל-אביב, חיפה, ירושלים ובאר-שבע, בהשתתפות מומחים לנושא הנדון.

קיימנו בירורים בענייני החלב ומוצריו עם הנ-הלת "תנובה", הופענו בפני ועדת חקירה מטעם חברת העובדים בעניין הבשר ובעיותיו, וכן ביקרנו ב"מטבח הנסיוני" שליד מועצת הפועלות הממלא תפקידים בתחום האורגנולפטיקה של המזון, וכן בדיקת מוצרים אחרים.

גם לשכת התלונות במרכז ממשיכה להשיב על כ-100 תלונות לחודש, והמקומות החלו גם הם לטפל בתלונות. חברים מגיעים אלינו ליעוץ מקצועי: משפטי, כלכלי ובענייני צרכנות בכללם.

מפאת רבוי פעולות ההסברה במקומות, נענו חברים רבים בחיוב לקריאתנו, להיכלל במערכת ההסברה שלנו ואנו מציינים אותם בחומר הסברה מתאים בנושא הצרכנות.

בברכת חברים

המערכת

בשדה הפעילות

הופעה מינהלת הרשות

- ביום ג', 12 במאי, נתכנסה לראשונה מינהלת הרשות לדיון על סדרי העבודה של המינהלה בעתיד. הכנס נפתח ע"י נוזאת קצב, יו"ר הרשות, שמסרה סקירה קצרה על פעולות הרשות עד כה. המשתתפים בויכוח ציינו את חובותיה של הרשות, תוך סימון קווי פעולה להבא. המינהלה מונה 33 בר, בהרכב הבא:
1. נוזאת קצב — יו"ר הרשות.
2. אביגאי חביבה, עו"ד — יועצת משפטית, מועצת הפועלות.
3. אדיב רחל — יו"ר מחלקת החברות במפלגת העבודה — חברת עיריית חיפה.
4. אושפיז נפתלי — מנכ"ל המשביר המרכזי.
5. אינשטיין דבורה — תל-אביב.
6. איתן אראלה — מורה.
7. אלרואי דב — מרכז הקניות של ההתיישבות העובדת.
8. אלדין נצר אמל — מזכיר ועד ההסתדרות בדלית הכרמל ועוספיה.
9. בבלה אליהו — מזכיר מועצת הפועלים קרית מלאכי.
10. ביבי רות, עו"ד — רמת-גן.
11. דגני עמוס — חבר הועדה המרכזת.
12. דרור בנימין — תנובה (אגף החלב).
13. הדס פייבל, מהנדס — מנהל מכון התקנים לשעבר.
14. ויסמן ב"צ — סגן מנכ"ל ברית הקואופרציה הצרענית.
15. זן-בר — איגוד מקצוע (הסתדרות פועלי המתכת).
16. טל בלה — מועצת הפועלות.
17. כהן אספרנס — עובדת סוציאלית.
18. כהן שלום — יועץ לענייני צרכנות של הרשות.
19. כספי יהודה — מנהל מדור השיווק בחבה"ע.

20. לבנוני אביגדור, עו"ד — חיפה.
21. לויט משה — עו"ד (יועץ משפטי של הרשות).
22. לויתן נחמה — א.א.ע. תל-אביב, העובדת הש-כירה.
23. לוצקי דוד — כלכלן (יועץ כלכלי של הרשות).
24. לס יוסף, ד"ר — שופט בדימוס.
25. מאיר דרורה — חברת מזכירות מועצת הפר-עלות קרית גת.
26. מילר מרים, מהנדסת — ראש מחלקת בקרת איכות במכון התקנים.
27. מרינוב רפאל — מנכ"ל המשביר לצרכן.
28. נחמן יהודית, עו"ד — יועצת משפטית במח' לפנסיה — הועה"פ.
29. פיין אברהם — המרכז החקלאי, מפעלים אזו-ריים.
30. פרי מיכאל, עו"ד — תל-אביב.
31. קרקבי נלי — המדור לנשים ערביות במועצת הפועלות, שפרעם.
32. שפאן ישראל — מנכ"ל ברית הקואופרציה הצר-כנית.
33. תמיר עליזה — אגוד מקצועי (המדור לעובדת השכירה).

שיווק החלב בפני שווייץ

קיימנו לאחרונה בירור עם הנהלת „תנובה“, על בעיות סבוכות בשיווק החלב ותוצרת חלב, כגון: הצורך בשנוי האריזה של החלב — בקופסות קרטון או בקבוקי פלסטיק תחת בקבוקי הזכוכית; סימון תאריכי החלב; בעיות עם מחלקי חלב שאינם מבי-אים את החלב למקום מגוריו של הצרכן, ועוד. גם הצד הסניטרי בשיווק החלב הועלה לדיון, אי-בקורת מצב הבריאות של המחלקים, מדי פעם, וכיו"ב. מאחר ולבעיה זו קשורים גורמים שונים: מועצות הפועלים, ארגון מחלקי החלב ועוד, סוכם להמשיך בדיון בהזדמנות הקרובה ולסכם בנדון, תוך תיאום עם הגורמים האמורים.

לאחרונה שונתה האריזה לנוזלים לבקבוקי פלסטיק, שאינה מוחזרת לייצרן; פירושו של דבר: כי הצרכן שהפקיד קודם בעד בקבוק יין, למשל, 20 אג', קיבלן בחזרה עם החזרת הבקבוק הריק; כעת — משלם הצרכן 20 אג' בעד הבקבוק שאינו מתקבל בחזרה.

אם נעשה חשבון קצר ניווכח, כי ביון, למשל, הנמכר ב-20—22 מיליון בקבוק לשנה, ע"י 3 בעלי יקבים הגדולים, בלבד, הסך מבקבוקים הנכנס לכיסי הייצרנים מסתכם בלא פחות מ-4 עד 4.5 מיליון ל"י, לשנה. ולא זאת בלבד: למעשה, חוסך כעת הייצרן גם את הוצאות הטיפול בעבר בבקבוקי הזכוכית: אי-סופם, הובלתם, שטיפתם, שבר שנגרם, ועוד תשלומי קנסות על מציאת גופים זרים בהם וכיו"ב. אמנם, ישנה הוצאה לייצרן על ייצור בקבוק הפלסטיק, אך נשאלת השאלה: למה לא ישא הייצרן בעיקר ההוצאה של הבקבוק החדש (שהנו נוה, לכשעצמו, גם לצרכן), ולא הצרכן לבדו?

פנינו לשר המסחר והתעשייה בנדון, ותבענו בירור הדבר בכל ההקדם, וקביעת מסקנות ע"י מומחים לדבר.

השיווק בסופרמרקט לדיון משותף

הפגישה החדשית של נציגי הלשכות הציבוריות לצרכנות במקומות, ביום 19 במאי, הוקדשה לבירור משותף של השיווק הקואופרטיבי, בהוצאתו של י. שפאן, מנכ"ל ברית הקואופרציה הצרכנית, ועל פעולתה של ועדת המחירים הממשלתית, בראשותו של א. בןאראזי, כפי שנמסרה ע"י הח' יהודה כספי, נציג ההסתדרות בוועדה הנדונה.

המשתתפים בוידוע עוררו מספר בעיות והציעו דרכים לתיקון.

סוכם, לקיים מגע הדוק עם גורמי שיווק וייצ-רנים שונים, על מנת לשמור על האינטרס של הצרכן וטובתו, שהיא גם טובת המשק בכלל.

לאור התקלות בשיווק הבשר, מצבו הסניטרי הירוד ועוד, מינתה חברת העובדים ועדת חקירה, בראשותו של הח' עמוס זגני, חבר הוועדה המרכזת, לחיפוש דרכים לתיקון מהיר של המצב. נציגינו הופיעו בפני הוועדה ושיטחו בפניה את הבעיות הקיימות, וכן נתבקשו להמציא הצעות לתיקון, המצב.

מפעולות המטבח הנסיוני

משלחת מטעם הרשות ביקרה ב, מטבח הנסיוני, שליד מועצת הפועלות, ועמדה על היקף פעולתו ויכולתו של המכון הזה לעמוד בפני הצרכים המתרחבים בתחום הצרכנות, עם הקמת הרשות. מטבח נסיוני זה, על אף שמו (השם מתורגם מלועזית), אינו עוסק בבדיקות מזון, בלבד, אלא גם בתחומי צרכנות אחרים, כגון: טקסטיל, כלי מטבח ובית ועוד.

הבדיקות האורגנולפטיות (בדיקת הטעם, המראה, הצבע והמירקם — תכולת המוצר) משמשות קהל ייצרנים רחב, וממילא גם את הצרכנים. אנו בוחנים כעת אפשרויות לסייע למכון בעבור

דתו.

ועדת בוררים לטיפול בתלונות

תוך הסכם עם התאחדות הסוחרים, אנו מקימים ועדת בוררים, בפניהם יוכלו להתדיין, להבא, קונים ומוכרים, מרצונם החפשי. בכל מקרה אחר, תועבר התלונה לטיפול המוסדות הממשלתיים והשירותיים במדינה.

מדורי תלונות מתקיימים ליד כל מועצת פועלים ברחבי הארץ, וכן ליד הרשות המרכזית, בוועד הפועל של ההסתדרות.

המעוניינים — בתבקשים לפנות אלינו בכל מקרה של הפקעת מחירים, טיב פגום, משקל חסר ושרות בלתי אדיב.

סל הצריכה שלנו

הזהרו מהרעלות ממזון

עד התקופה האחרונה ממש לא היו עקרות הבית חושבות פעמיים לפני שפתחו שקית להכנת עוגה מיד. הן בחרו את הצבע — ורוד, צהוב, לבן — ערבבו והמלאכה הסתיימה.

כיום הן כבר קוראות את האותיות הקטנות על השקית. הן מוצאות, שהתערובת מלאה תרופות כימיות עם שמות מוזרים רבי-הברות, כמו קוטל-עובש כספית, שמוסיפים לדגנים כדי למנוע רקב; חמרים כימיים להלבנת ה"קמח", להתפחתו ולהעשרתו; חומר נגד חימצון, השומר על העיסה מרקב ומסרחון; אנזימים לסילוק הסוכר מחלבון הביצה; וחומר צבע, כדי שהקציפה תראה סימפטית יותר.

מה שהביא לשבירת השאננות היה האי-סדר שהוציאה הממשלה על מכירת ציקלמטים, ממתק מלאכותי נפוץ במשקאות קלים, אחרי שמנהל-המזון והתרופות האמריקאי דיווח כי עכברים שהוזנו בכמויות גדולות מאוד של ה"חומר הזה נתקפו בגידולים במרה.

נזק לא ברור

מינהל המזון והתרופות אינו מאושר גם מהשימוש במלח שולחני רגיל ובעמילן. המלח הוא אולי התוספת העתיקה ביותר למזון, אבל זמן רב קושרים אותו עם לחץ דם גבוה, במיוחד לגבי קשישים. העמילן הוא תוספת חדשה יחד-סית ברשימת הדיאטות. מדובר בעמילן משופר, המוסיף למזון סמיכות. העדות נגדו נחלשה באחרונה, אך יש חוקרים הסבורים, כי העמילן הזה מסוכן לתנוקות, בגלל השינויים שהכניסו בו כשיפרו אותו. המבקרים מציינים כי העמילן המשופר אינו מזין יותר מעמילן טבעי, אלא משווה למזון-התנוקות מראה יפה יותר. בסופו של דבר, עדיין לא הוחלט אם התרופות גורמות נזק, ואיזה נזק, אפילו לא לגבי הציקלמטים, ועקרות הבית ממשיכות לדאוג בכל פעם שעניהן נופלות על המלים הארוכות ברשימת התכולה של חבילות המזון הארוזות והנאות למראה.

הרעלות נגרמות מאי-זהירות בחמרים המצויים בכל בית

מדי שנה מגיעים לבתי-חולים בישראל כ-4000—5000 איש אשר שתו אחד החמרים הכימיים המצויים בבית; קרוב לרבע ממספר זה מאושפזים (1000—1500); כמחצית המ"א אושפזים נשארים בבתי חולים למשך יום עד 3 ימים; כרבע למשך 4—7 ימים, וכרבע הנותרים מאושפזים למשך שבוע עד שבועיים ואף יותר — מגלה המחקר שנערך על ידי מר טוביה לר מהעובדים הבכירים של משרד הבריאות, על אספקט חברתי בהרעלות כימיות בקרב ילדים,

שבוצע מטעם היחידה לחינוך ולבריאות במשרד הבריאות. 85% מתוך כל המקרים, המגיעים לבית החולים, כתוצאה משתית או בליעת חומר כימי רעיל, הם ילדים בגילים משנה עד חמש שנים. הדבר שכיח במיוחד בחדשי האביב והקיץ ובולטת כאן העליה בתקופות של ערבי החגים, בעיקר לפני פסח. כמעט כל ההרעלות מתרחשות בבית או בסביבתו הקרובה כמו חצר, במטבח, בחדר האמבטיה בבית-שימוש.

מתוך העתונות

חוק ומשפט

הצעת חוק הפיקוח על מיצרכים ושירותים

בימים אלה הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק הפיקוח על מיצרכים ושירותים (תיקון מס' 2) תש"ל—1970. ההצעה שעובדה על-ידי משרד המשפטים תאפשר שיפור הפיקוח למניעת הונאת הציבור, על כך מסר דובר משרד המשפטים.

לפי הצעת חוק זו יחולו שני חידושים בחוק: מערכת הפיקוח לפי החוק תופעל גם כדי למנוע הונאת הציבור, ולא רק לקיים פעולה חיונית או למנוע הפקעת שערים וספסרות; כן הורחבה הסמכות להורות על סגירת מפעל שבעליו הורשע בעבירה לפי החוק, או הואשם בו.

החוק המוצע בא להסמיך שרים, בתחומי פעולתם, לקבוע הסדר לעסקאות מסוג זה, כדי להבטיח שיתננו לקונה כל הידיעות הדרושות בנוגע למחירים השונים, שבמזומנים ושבאשראי, לפרטיהם, כדי לאפשר לו לשקול ולהחליט נכונה בברירה שלפניו.

דובר משרד המשפטים ציין כי החוק העיקרי קובע, בסעיף 39, שעבירה על הוראותיו, או הוראות התקנות או הצווים שניתנו על פיו, דינה כדן, "עבירה נגד המשק" כמשמעותה בחוק למניעת הפקעת שערים וספסרות (שיפוט), תשי"א—1951 (להלן — חוק העונשין), והיא נענשת בהתאם לכך. החוק אף מעניק לבית המשפט שהרשיע את הנאשם, את הסמכות כויות בסעיפים 5—1—6 לחוק לבית הדין למניעת הפקעת שערים וספסרות (להלן — בית הדין), כלומר לצוות על כל מיני אמצעי לוואי בנוסף לעונש שהוא מטיל, כגון חרמת מלאי הסחורות או הפדיון ממכירתו, כגון סגירת בית העסק.

אולם חוק העונשין העניק נוסף על כך סמכות לאב בית הדין לצוות על אמצעי לוואי אלה כבר לאחר

הגשת כתב האישום, תחילה לשלושה ימים ולאחר מכן לתקופה נוספת עד לגמר ההליכים. מתברר, כי סמכות זו של אב בית הדין, שנקבעה בסעיף 8 לחוק העונשין, לא הוזכרה בין הסמכויות שהוענקו לבית המשפט מכוח סעיף 39 לחוק העיקרי. בתיקון החוק בשנת תשי"ט—1959 היה נסיון לתקן דבר זה, אבל הוענקה בו לבית המשפט רק הסמכות לסגור את המפעל לשלושה ימים, ואין זכר — כנראה מתוך שיבוש — לסמכות להאריך את הסגירה לתקופה נוספת עד לגמר ההליכים.

בית הדין אינו פועל עתה למעשה, ואין ספק, אמר הדובר, כי לבית המשפט נחוצה הסמכות הזאת לצוות על סגירה ממשית של מפעל, שבעליו נאשם בעבירה על החוק, עד לגמר ההליכים, ומה גם שקרו לאחרונה מקרים של אי-ציות לצווים של שרים, המבטלים, רשיונות לניהול מפעלים. בעליו של מפעל שרשינו נשלל כדן, יכול להוסיף ולנהל את המפעל בניגוד לחוק, ואין אפשרות להפסיק הפרת חוק זו עד שיסתיימו כל ההליכים הפליליים. החוק המוצע בא לשנות מצב משונה זה, ולתת את הסמכות האמורה בידי כל שופט של בית המשפט שבפניו הוגש כתב האישום.

ייעוץ מקצועי

לבקשת רבים, הננו להודיעכם, כי החל מחודש יוני ש.ז. נקיים ייעוץ במרכז בימים א', ד' —

משעה 9 בבוקר ועד שעה 2 אחה"צ. ביום ב' —

משעה 9 בבוקר ועד שעה 6 אחה"צ. נא לפנות לחדר 440, קומה ד', בבנין הועד הפועל של ההסתדרות.

הייעוץ המשפטי יקבל ביום ב' — בשעות 10—12, בחדר 146.

ועדת המחירים הארצית בפעולתה

הועדה הני"ל, בראשותו של האלוף (מיל.) א. בן-ארצי, פועלת במרץ רב, על מנת לבלום את גל ההתייקרויות שפקד את המשק. היא מאשרת בדרך-כלל, רק העלאות הנובעות מהתייקרות חומר גלם, בלבד. התנגדות הוועדה להעלאת המחירים נובעת מ, "הסכס החבילה" המתנה את אי-העלאת שכר העבודה, בהקפאת המחירים והמסים.

בפרק זמן קצר לערך, מה-3 במארס ועד ל-6 במאי, למשל, קיימה הוועדה 9 ישיבות בהן הועלו לדיון 28 פניות להעלאות מחירים לגבי מוצרים ושי-רותים שונים:

מצות ;	ישאבסט ;	נירוטה "איזמל" ;
ברזל בניה ;	נפט ירושלים ;	קרמיקה ;
קופסאות פח ;	מפעלי אשפה ;	מי זכוכית ;
אביזרי השקיה ;	בשר עוף ;	מרזיקס, סיטונאי ;
מצברים ;	עתון "מעריב" ;	חב. דן-אגד ברדסטריט ;
דג בקלה ;	אוטוקרס ;	מדי מים ;
מוסמים ;	שימורים ;	חוטאי זהרית ;
"ריות" ;	דמי הובלה ;	עפרונות ירושלים ;
נייר שכפול ;	כבלים ;	נייר פחם.

נציגי ההסתדרות בוועדה הני"ל הם: אברהם ארד ויהודה כספי.

בישראל שווקו מזון מוקרן

לאור ההישגים בעולם לשמר מזון בעזרת קרינה רדיו-אקטיבית (דוגמת קובלט-60), אושר גם בישראל השיווק של מזון מוקרן זה.

ישנן 2 אפשרויות לשימור מזון: "פיסטור" ע"י מנות קרינה זעירות ו, "עיקור" הנעשה במנות קרינה גדולות יותר.

50 מדינות בעולם מטפלות בפיתוח שיטות לשימור מזון ע"י הקרינה, ובתוכן — ישראל. בארה"ב אושרו לשיווק מזון מוקרן: חיטה, קמח ותפוחי-אדמה ; ברוסיה — בשר בקר, עופות ועוד, ובישראל — תפוחי-אדמה ובצלים.

כדאי לדעת...

כיצד מוצא התקציב המשפחתי

כפי שמוכיח מידגם שנעשה לאחרונה, אתה מוציא תקציבך החדשי, בדרך כלל, כשהכנסתך נטו (לאחר נכוי כל המסים) מגיעה ל-600 ל"י לחודש, למשל, כלהלן:

הסעיף הראשי	600
1. מזון (כולל ירקות ופירות)	180
2. דיור	90
3. אחזקת דירה	50
4. ריהוט וציוד	50
5. הלבשה	60
6. בריאות	30
7. חנוך' תרבות, בידור	70
8. תחבורה, דואר	60
9. שונות	10

הביטוח למוצרים חשמליים יקר מתיקונם הצפוי

המועצה הישראלית לצרכנות ערכה סקר כדאיות הביטוח לסלולויזיות ומכונות כביסה והגיעה למסקנה, כי הביטוח למוצרים הני"ל, לשנה, עולה בהרבה על הוצאות התיקון האפשריות.

כך למשל, עולה הביטוח של הטלוויזיה בין 75 ל-100 ל"י לשנה, בשעה שהתיקון השנתי הצפוי מגיע ל-30 ל"י, בלבד, בממוצע. דומה המצב גם במכונות הכביסה: הוצאות תיקון שנתיות למכונת כביסה צנטריפוגלית (הפחות משוכללת מבין המכונות) הוא 10 ל"י ב-5 השנים הראשונות (והביטוח עולה 30—38 ל"י) ו-30 ל"י ל-5 שנים נוספות (הביטוח עולה 55 ל"י); בשאר סוגי המכונות (חצי-אוטומטיות ואוטומטיות) עולה התיקון הצפוי ב-5 השנים הראשונות — 30 ל"י (הביטוח עולה 40—65 ל"י) ו-55 ל"י לחמש השנים הנוספות (הביטוח עולה 55 עד 75 ל"י).

המסקנה: דמי הביטוח עולים על הוצאות התיקון הצפויות, ויש מקום לפעולה מתאימה, רצוי, בדרך כלל לרכוש את המוצרים אצל סוכן בעל מוניטין שידאג לביטוח כולל, אשר פירושו: ביטוח מלא לא בלבד על חלקים שנתקלקלו אלא גם הוצאות הובלתו של המכשיר לתיקון והחזרתו לבית הלקוח ע"ח המוכר, וכן לקיים בדיקות שוטפות שיגרתיות למניעת קלקולים והחלפת חלקים בחגיע המועד התיאורטי.

כיצד תערכי קניותיך

עקרת הבית

1. ערכי קניותיך 2—1 פעמים, לשבוע (פרט לחלב);
2. צאי לקניות עם רשימה ערוכה מראש, בבית ;
3. הבטיחי שקנייתך תכלול מזון בעל איכות תזו-
נתית גבוהה, ככל האפשר ;
4. חפשי אותו המזון העולה פחות, והוא שונה
בטיבו למזון היקר ;
5. הקפידי לבדוק את חשבון קניותיך, עם שובך
הביתה, והשווי המחירים למקומות אחרים
בסביבה ;
6. העדיפי חנות נקיה, אריזה היגיינית של המוצר
ושרות יעיל ואדיב ;
7. השתדלי לערוך קניותיך בשעות שאין בהן דוחק
בחנות, ותזכי לטיפול נאות. אם אפשרי בשעות
הבוקר — ותמצאי מיבחר סחורות גדול יותר ;
8. אל תקני מוצרים מעל הנחוץ לך למשך השבוע,
בעיקר אלה העשויים להתקלקל, או להתבזבז
שלא לצורך ;
9. קני גם לחמך פעמיים לשבוע, באשר הלחם
הטרי נאכל יותר, מזיק לעיכול, משמין וכן
תחסכי הליכה מיותרת מדי יום לחנות ;
10. אל תקני מוצרים באריזה גדולה, גם אם בהנחה
כספית קטנה, כי כמות גדולה מדי מתבזבזת,
והשכר יוצא בהפסדו.

פרסומים שונים

אנו מביאים לידיעתך, כי יצאו לאור כמה פר-
סומים אשר אתה יכול להפיק מהם תועלת :
„דע מה“, רבעון לצרכנות ומדריך קניות, מטעם
המועצה הישראלית לצרכנות. (רח' החשמונאים 105,
ת"א). לאחרונה הופיע גל. מס. 4.

מטעם ארגון להגנת הצרכן נתפרסמו חוברות על
„אריגים חדשים לקיץ“ וכן הוראות לקניית רהיטים.

0823

אגדת לצרכן

זכויות הצרכן

- (א) לרמה ראויה של תזונה, ביגוד ודיור ;
 - (ב) לסטנדרד סביר של בטיחות וסביבה בריאה וחפשית מזוהמה ;
 - (ג) למיבחר סביר של מצרכי מזון במחירים הוגנים ;
 - (ד) ליידע סביר על שוק הסחורות והשירותים ;
 - (ה) לתודעה וחינוך לצרכנות ולהכרת ערכה ומעמדה בחברה המודרנית ;
 - (ו) להשפעה על החיים הכלכליים והשתתפות דימוקרטית בפיקוח עליהם.
- (מתוך עלון תנועת הצרכנות הבינלאומית)

מס. 3

סיון - תמוז, תשל"ד

יוני - יולי 1970

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הרשות המרכזית לצרכנות, רחוב ארלוזורוב 93, ת"א
טלפון : 111-261.

עריכה : דוד לוצקי
ביצוע : צבי זוהר-כהן
עטיפה : דפוס אלכסנדר

בשדה הפעילות

מינהלת הרשות דנה בסמכויות פיקוח

בעיות חוסר סמכויות פיקוח לפעילי הלשכות הציבוריות לצרכנות במקומות, אי-הצגת מחירים בחנויות; זיופים בטיב המצרכים ומשקלם, שרות בלתי אדיב וכיו"ב — כל אלו הועלו בדיון מינהלת הרשות בהשתתפות נציג משרד המסחר והתעשייה, בישיבתה מיום 24/6.

סוכם, להמשיך בבירורים המשותפים, כדי למצוא פתרון סביר לבעיות המחירים, הטיב, המשקל והאריזה. כמו"כ תערוך הרשות בירורים עם גורמים ממלכתיים נוספים.

שיווק לחם ארוז בשקיקים

האגודה הצרכנית בת"א נענתה לפניית הרשות המרכזית, על אריזת לחם בצורה מתאימה וסניטרית, מבלי שההוצאה לאריזה זו תיפול על שכם הצרכן. המצב הקיים, הבלתי נסבל, בשיווק הלחם טעון שנוי יסודי, והאגודה בת"א קיבלה את האתגר החשוב עליה, להיות דוגמה לגופי שוק אחרים.

לצורך בחינת האפשרויות המעשיות למימוש ההחלטה בנדון, מונתה ועדה בהרכב הח"ח: יוסף כנען ושלום שוהם מטעם אגודת ת"א, ודוד לוצקי, היועץ הכלכלי של הרשות.

בנוסף על כך, הסכימה האגודה בת"א, להיענות לפניית הרשות, למתן הנחות בקניות לסטודנטים. על צורת ההנחות, תיפגש הנהלת האגודה עם נציגי הסטודנטים המעוניינים.

בפגישה בין נציגי ברית הקואופרציה הצרכנית (הח"ח גיבש וב"צ ווייסמן) וב"כ הרשות (נוחה קצב ודוד לוצקי) סוכם: להביא לאישור הנהלת ברית הקואופרציה הצעה להרחבת מיבצע אריזת לחם ומתן הנחות לסטודנטים גם על מקומות אחרים בארץ, כתרומת הקואופרציה הצרכנית בתחום זה.

צרכן יקר!

בחודש שחלף המשכנו בפעילותינו לקראת פתרון כמה בעיות חיוניות לצרכן: אריזת הלחם, הסדר חלוקת החלב ואריזתו, הגברת הפיקוח הממשלתי על טיב המזון, הצגת מחירים וכד'. לצורך זה נפגשנו עם מנכ"ל משרד המסחר והתעשייה, וכן הוזמנו אלינו נציגי משרד רד הבריאות ומשרד המסחר והתעשייה, למתן הסברים לפעילי הצרכנים ולבירור נושאים משותפים דחופים.

אבל, ידוע נדע, כי פתרון בעיות כנ"ל אינן נעשות מהיום למחר, באשר הן קשורות בהשקעות כספיות, בשנויי חוקים וצווים, במציאת הגופים שיספגו את ההתייקרות המתחייבת, כדי שלא יפלו על שכם הצרכנים, ועוד.

על אף זאת, אנו חותרים לקראת השנתיים, מחמת נחיצותם לקהל הצרכנים לנוחיותם ולבריאותם; ובטוחנו, כי נתגבר על כל הקשיים והמכשולים למיניהם.

מול הנחשול של האמרת המחירים; במרוץ למניעת זיופי מוצרים ובמאבק למשקל-צדק ולשרות יעיל ואדיב — נעמדת ההסתדרות בשער, כשהיא משוכנעת בצדקת דרכה, כשמאחוריה — המוני הצרכנים הנאבקים יחד אתה על זכויותיהם.

בברכת חברים,

המערכת

בהמשך לטיפול בדבר הסדר חלוקת החלב במרחב ת"א, נפגשו נציגינו (בלה טל, שלום כהן ודוד לוצקי) עם ב"כ מועצת פועלי ת"א, לבירור הבעיות הטעונות תיקון, כגון: שרות אדיב מצד המחלקים, אספקת חלב לקומות גבוהות, בדיקת מצבם הבריאותי של המחלקים באופן שוטף, פתרון חלוקת החלב עם שנוי האריזה (לבקבוקי פלסטיק) ועוד. סוכם להמשיך בבירור עם גורמים נוספים בנדון: משרדי ממשלה, ארגון המחלקים.

צוות המומחים מתאונן על חוסר בדיקות רפואיות

קיימת סכנה לבריאות העם, מזיהום המזון ע"י העובדים בו, מחמת חוסר בדיקות רפואיות שוטפות לבחינת מצב בריאותם — התריע צוות המומחים שליח הרשות, בישיבתו מיום 21/6. בצוות פעילים המומחים: פרופ. ארתור בר; מומחה לאפידמולוגיה; פרופ. א. קלינגברג, ס/מנהל המכון למחקר ליד משרד ראש הממשלה; ד"ר מריאטה מניאס, ועד מפקח קופ"ח; פרופ. ב. אקרלינג, אוניב. ת"א; פרופ. קוט, מומחה לטכנולוגיית מזון, טכניון; ד"ר י. קורן, מומחה לבריאות הציבור; פרופ. רב הון, טכניון; ד"ר מנדל פולאק, מומחה לרפואה מונעת, קופ"ח; עדה קמחי, חנוך ובריאות, מרכז קופ"ח. מטעם משרד הבריאות השתתף בדיון מר מור, אשר מסר הסברים בנדון.

פיתוח התודעה הצרכנית בישובים הערבים והדרוזים

כנס פעילות ערביות שהתקיים ב-5/6 בועד הפועל של ההסתדרות, ביזמתה של החב' נוזהת קצב, דן על הסקטור הערבי כגורם צרכני ועל הצעדים הנחוצים להפעלתו. הפעילות הערביות הדגישו הצורך להקים לשכה ציבורית לצרכנות בנצרת, ולקיום פעולות הסברה בישובים ערביים אחרים. המשתתפות הביעו משאלה על הצורך בהכשרת צוותי מסבירות מקרב הפעילות במועדוני מועצות הפועלות בכפרים הערבים, לשם הסברת נושא הצרכנות וחשיבותו למשפחה הערבית. הכנס החליט גם לשגר כמה מהפעילות להשתתף בסמינר למסבירים, במחצית יולי, בהרצליה.

הסמינר למסבירים במחצית יולי, בהרצליה, בשיתוף המרכז לתרבות וחנוך, מוקדש לבעיות: ההסתדרות והצרכנות, התחיקה והצרכנות; האספקטים הכלכליים בצרכנות; בעיות בשיווק מודרני; עקרונות ושיטות בפיקוח טיב מוצרים (כולל סיור במכון התקנים) וכן דיונים כלליים על בעיות השייך, וק, הפיקוח וההגנה על הצרכן — בחשתתפות נציגי משרדים ממשלתיים, הקואופרציה הצרכנית ועוד. ניתנה אפשרות לאמהות להביא עמן את ילדיהן; גם לקטנים תוכן, "תכנית צרכנית" זוטא.

בקורים בלשכות המקומיות וערבי הסברה

בתקופה הנדונה קוימו בקורים ונערכו ערבי הסברה במקומות הבאים: ת"א, ר"ג, הרצליה, רעננה, כפר סבא, גבעתיים, קרית גת, חולון, קרית בורוכוב וחדרה — בהשתתפות נציגי הרשות.

"המטבח הנסיוני" בפעולתו

המטבח הנסיוני, שליח המדור להדרכה ולהגיד נת הצרכן של מועצת הפועלות, טיפל בבדיקת מוצרים שונים לגבי טיבם, משקלם, אריזתם. כן עסק המטבח בבדיקת "אמה" בבקבוקים, נקניקיות בארזת וואקום, פטריות, גבינה רכה (חוסר משקל), משחות לשטיפת כלים, ביסקויטים (חוסר משקל), אורז וקטניות באריזת פולתיאולן ועוד. המטבח קיים טעימות אורגנולפטיות (לבחינת הטעם, הריח, המראה, הצבע והמירקם (התכולה) — של מוצרים, כגון: משקאות קלים, מרקים יבשים, נקניק, חמוס ועוד. המטבח קיים שיתוף פעולה עם "אורט" — המכון להשתלמות מקצועית משולבת; עם חברות של דור ההמשך בנושא הצרכנות וכן עם המועצה הישראלית לצרכנות, לבחינת כלי-בישול חסיני-אש מזכוכית ("פיירקס"), אבקות כביסה, מכנסי-גרם, תה ועוד. המטבח קיים קשר מקצועי עם גופים זהים בשבדיה, אוסטריה, גרמניה, ארה"ב, נורבגיה ופינלנד.

תל-אביב

הלשכה הציבורית לצרכנות, ליד מועצת הפוע' לים, בראשותה של החב' נחמה לויתן, החלה את עבודתה בתנופה רבה. צוות המסבירים של המועצה הועמד לרשות ההסברה בענייני הצרכנות. גם מדור התלונות קבע מועדים לפעולה.

שיבת מליאת המועצה, מיום 22 ביוני, הוקד' דשה כולה לנושא הצרכנות, בהשתתפותם של נציגי הרשות: נוזהת קצב, שלום כהן ודוד לוצקי. כן נתקיימו כמה פגישות עם מזכיר מועצת הפועלים, הח' אורי אלפרט; מנהל מחלקת התרבות, הח' ברל פרימר ובעלי תפקידים אחרים — לשם הפעלת הלשכה המקומית. לחודש השוטף נקבעו 50 פעולות הסברה במפעלים, שכונות וחוגים.

חולון

לשם הגברת פעולות הלשכה, הופצו 5000 כרור-זים בקרב האוכלוסיה — במקומות העבודה, חנויות ובסופרמרקטים. פורסם „פלסט" מקומי ברחובות; הוצא קומוניקט על פעולות הצרכנות. כן הופעל המדור לקבלת תלונות שהצליח לרסן העלאת מחירי רים במכבסות, במוסכים וכד'.

בראש הלשכה עומד הח' ש. שוהם, הפועל וה- מפעיל את האחרים.

חדרה

הלשכה החלה לפעול ע"י הקמת מדור לקב-לת תלונות ובארגון הסברה במקום. הפעולות הת-נהלו בקרב הגורמים המשווקים למסחר הוגן והן בקרב הצרכנים, להגברת התודעה על מעמדם וכוחם, כדי להשפיע על השוק.

הפעולות מתנהלות בראשותו של הח' אוקון משה.

הוד השרון

הלשכה פעילה בישובים הכלולים במועצת פועלים זו. הלשכה אף מנצלת, לצורך זה, את העתון המקומי „חדשות הוד השרון" לפרסום רחב נגד מפקיעי שערים. המועצה המקומית משתפת פעולה בענייני הצרכנות עם הלשכה הציבורית. הח' מלכה לדור פועלת בנדון, במרץ רב.

אור יהודה

הלשכה המקומית נכנסה לאחרונה למסלול של פעולות-תנופה, להבאת דבר הצרכנות לתושבי המ-קום. לצורך זה פורסמו כרוזים והחלה הסברה שיט-תית על הנושא הנדון. גם מדור התלונות החל לפעול בראש הלשכה פועל הח' כדורי קצב.

אילת

הלשכה הציבורית באילת פועלת בתנופה רבה, להגנת האינטרסים של צרכני המקום. מקום מרוחק זה סובל במיוחד מבעיות יוקר מחירים, העולים בהרבה על הקיים במקומות אחרים בארץ. המרח-קים להובלה והאקלים החם, גוררים אחוז פסולת ניכר והוצאות ניכרות. כן נאבק המקום על מחירי משקאות קלים, טיב הלחם ודרכי אספקתו. הרוח החיה במקום הוא הח' עמי כרמל, המרכז את פעולות הלשכה.

חברת קיבוץ כותבת:

השנה עברנו לשיטת „תקציב כולל", אשר פירושו, שכל הסכום המוקצב להוצאות פר-טיות של המשפחה יהווה חשבון כולל, בניגוד לשיטה הקודמת של מתן סכום מוקצב לכל אחד ואחד מענפי הצריכה הפרטית.

מסתבר, כי התקציב הכולל הנמסר לכל משפחה לשנה יצר כבר בעיה של ניצול הסך הני"ל בצורה יעילה ומתוכננת. כמובן, שניתן לפנות ל„ועדת המחסנים" של התנועה בבקשת עצה, אך זה יקח זמן, ושנית — אין שם עדיין מי שיעסוק בנושא הני"ל.

בקשתי: א) אם יש בידכם משהו מעין „דפי הדרכה" למשפחה, מהם ניתן להוציא משהו מתאים לקיבוץ? ב) האם ידוע לכם מישהו שיהיה מוכן להרצות על נושא זה, שיהיה גם טוב (ברמה) וגם מתאים?

מה שנחוץ לנו הוא, לדעת תכנון מלתחת מבוגרים (כולל בגדי עבודה, נעלים), וכן כיצד ואיך ניתן לחסוך ב„אספקה קטנה" (כלי נקיון למיניהם — כולל נקיון אישי) ומעדנים (ארוחת ארבע); איזה קפה (באיזו אריזה לקנות? מה בין תה בתפאורת לשקיות? כמויות? מחיר? טיב? וכן עוגיות למיניהן ועוד. וודאי הבנתם לכוונותי הטובות.

רות גפן-דותן, קבוץ
אילת השחר

סל הצריכה שלנו

החלב אשר אנו שותים

1. קניית החלב

הימנעי מלקנות בקבוקי חלב אשר עמדו זמן ממושך על המדרכה, ללא קירור;

2. אחזקת החלב ושמירת טיבו

בקבוקי חלב מפוסטרים, יש להכניס מיד למקרר, לאחר ששטפת את הבקבוק מאד בק; בקבוקי חלב מעוקר אשר טרם נפתיחו, אפשר לשמור זמן ממושך גם ללא קירור, אם הם נמצאים במקום קריר; בקבוק שנפתח, הן חלב מפוסטר והן מעוקר — יש להחזיקו במקרר.

3. הרתחת חלב

יש להרתיח חלב, אם: נמצא בבקבוק פתוח, לא במקרר; נמצא במקרר למעלה מ-12 שעה, לאחר שנפתח; בקבוק חלב מפוסטר סגור, עמד למעלה מ-6 שעות ללא קירור.

4. מתן חלב לתינוק

חלב הניתן לתינוק חייב בדיקה אם הוא טרי וראוי לשתיה. אם לאחר הרתחתו הוא נקרש, הריהו פסול לשימוש; כן יש לטעום כל פעם את החלב הניתן לתינוק; אם טעמו חמוץ, או מריח, הריהו פסול לשימוש.

הבשר אשר אנו אוכלים

1. בשר טחון

הימנעי, ככל האפשר, מקניית בשר טחון, גם אם צבעו אדום ומושך; הצבע יכול להיות מלאכותי, הודות למלח המשמר שהוסיפו לבשר, כדי לשוות לו צורה מרעננת;

אם רצונך בבשר טחון — ובמחיר מוזל יותר — הזמיני בשר טחון משאריות בשר, מנתחים שונים, המשבח את טעמו. שאריות בשר אינן נופלות בטיבן מבשר הנמכר מנתחים גדולים. אך, זכרי! שאריות הבשר חייבות להיות כולן מבשר חי, או כולן מבשר קפוא, אך לא מעורבות זו בזו.

2. ההבדל בין בשר חי לבשר קפוא

בשר טרי הוא מוצק וקפיצי. בשר קפוא שהופשר, מאבד את הקפיציות והמוצקות;

אם ברצונך להיות בטוחה שהבשר הוא טרי, תבקשי אותו מהחלקים האחוריים של הפרה; בשר קפוא מיובא, אינו כולל בינתיים, חלקים אחוריים.

אם ברצונך להיות בטוחה במקור הבשר, בקשי נתח עליו מוטבעת חותמת בית ה"מטבחיים.

3. מהימנות הנקניק

אל תקני נקניק אשר צבעו הופך אפור; כן תשימי לב, אם הנקניק אינו נפוח ועורו רו העליון חלק; אם צורתו כזאת, יש חשש שאינו טרי. גם הריח של הנקניק קובע טריותו.

תיק התלוונות

המתלוונן: א. קוזניק, לוד
נגד: קבלן תריסי פלסטיק

אופי התלוונה: הקבלן התקין תריס בבית המתלוונן שהתפרק לאחר זמן קצר וסרב לתקנו על אף האחריות שנתן בכתב.
התוצאה: לאחר התערבותנו, נאות הקבלן לתקן את הדבר בהקדם.

המתלווננת: גב. הרינק, ירושלים
נגד: חנות ספרים בתל-אביב

אופי התלוונה: קנתה ספר תמונות לתינוקות. צבעי התמונות ירדו מיד עם נגיעת פי התינוקת בהן. המוכר הבטיח בעת הקניה, כי הצבע עמיד גם ברחיצה.

התוצאה: פנינו למכון התקנים ובקשנו פריטים על תקן הצעצועים הקיים (וספר תמונות לתינוקות נחשב לצעצוע). התקן קובע במפורש עמידות הצבעים ברטיבות (במים או שמן). המכון העביר העתק חוות-דעתו למחלקת התקינה במשרד המסחר והתעשייה. הנ"ל הורה למפיצים להפסיק את שיווקם של ספרי תמונות אלו.

המתלווננת: הגב. י. לסטר, ת"א.
נגד: חברה לשיפוץ בתים.

אופי התלוונה: ביצוע גרוע של צביעת קיר נגד רטיבות. הרטיבות חזרה לאחר 4 שנים בשעה שהחברה התחייבה על טיב עבודתה ל-10 שנים. החברה סרבה לתקן את הדבר.

התוצאה: התערבנו אצל החברה ותבענו כיבוד אחריותה לעבודה. החב. הואילה לתקן את הפגם לשביעות רצון המתלווננת.

המתלווננים: מספר תושבים מ"נוה מגן"
נגד: 7 חנויות במקום

אופי התלוונה: אי-הצגת מחירי מיצרכים בחנויותיהם של הנ"ל.

התוצאה: פנינו לאגף המחירים במשרד המסחר והתעשייה בתלוונה. המשרד שלח מפקח למקומות הנ"ל; ומאחר שמצא, בינתים, הצגת מחירים לקויה, הסתפק במשלוח התראה לתיקון מיידי של הדבר. במקרה של עבירה חוזרת, ייענשו הנ"ל כדין.

חוק ומשפט

נושא הצרכנות בדיוני הכנסת

(מתוך דברי ח"כ שושנה ארכלי — אלמוזלינו ביום 3.6.70)

"חקיקת חוק מזון כולל ואחיד היא מאחר יבת המציאות, כי המצב הקיים בתחום זה הוא בלתי נסבל. כיום עוסקים ששה חוקים בענייני מזון והם: (1) פקודת המלאכות והתעשיות; (2) הפיקוח על בריאות העם; (3) פקודת מחלות בעלי חיים; (4) חוק התקנים; (5) חוק פיקוח על מצרכים ושרותים; (6) חוק פיקוח על רשויות מקומיות. ששה חוקים העוסקים בנושא אחד ובנוסף לכך צווים שונים ותקנות רבות ושונות, וארבע רשויות מופקדות על ההגחה, פקוח ובקורת. להלן החלטות הכנסת כפי שנתקבלו ב-10.7.68.

(1) הכנסת מקדמת בברכה את החלטת הממשלה על הקמת השרות לפיקוח על המזון ופונה לממשלה בקריאה להעמיד לרשותו את האמצעים והכלים הדרושים לביצוע עבודתו במלוא ההקף ובצורה יעילה.

(2) מתוך דאגה לבריאות הציבור וייעול פעולתו של השרות לפיקוח על המזון, ובשים לב לעובדה שעד כה לא בוצעו החלטות הכנסת בתחום פיקוח על טיב המזון, מחליטה הכנסת שעל הממשלה להניח תוך תשעה חדשים, על שולחן הכנסת לקריאה ראשונה הצעת חוק מזון כולל שיבוא במקום הצווים והתחיקה המפוצלת לרשויות שונות, ויהיה בו משום הפעלת סנקציות יעילות וענשים מרתיעים, כדי להבטיח את טיב המזון, מניעת הונאת הציבור והבטחת רמת הייצור לפי תקנים שייקבעו על-ידי מכון התקנים והמוסדות המוסמכים.

(3) הכנסת מחליטה שעל השרות לפיקוח על המזון לפעול להגברת התודעה בקרב הציבור כנים על-ידי הסברה מתמדת ומקיפה, הן ברדיו והן בטלוויזיה, במסגרת תכנית לצרכן בכלל ובמסגרת התכנית לעקרת הבית — בפרט.

(4) הכנסת מציינת בהערכה את הפעולה הנעשית על-ידי המועצה הציבורית לצרכנות וארגוני הצרכנים ופונה לממשלה להגביר את התמיכה ושיתוף הפעולה עם ארגונים אלה.

בתנועת הצרכנות העולמית

בלגיה

המועצה לצרכנות, שנוסדה בשנת 1964 עפ"י צו מלכותי, התארגנה מחדש. המועצה מונה כיום 37 חבר וכמספר הזה של ממלאי-מקום: 20 חברים במור-עצה, מייצגים את ארגוני הצרכנים במדינה, 7 — מייצגים יצרנים ו-10 הם מומחים לשיווק, תקינה, כלכלה וסוציולוגיה.

בריטניה

המועצה לצרכנות לוחצת מזה כמה שנים, לה-יקקה מתאימה שתחייב את היצרנים לסמן על המזון (העשוי להתקלקל) את התאריך המכסימלי, בו עדיין ראוי המזון למאכל.

המתנגדים לסימון כזה מנמקים, כי הקונים יעדיפו את אותו המזון אשר עליו מסומן התאריך המאוחר ביותר לשימוש; בצורה זו ישאר במחסן כל המזון מתאריכים קודמים, על אף שאינו נופל בערכו מהאחר. מצב זה יגרור הפסדים גדולים למ-שווקים ללא כל הצדקה סבירה. המתנגדים לסימון מסבירים גם, כי אורך הזמן המחזיק את המזון במצב תקין, תלוי יותר בתנאי הקרור המתאימים בהם הוא מוחזק, ולא בסימון הטכני המוקדם. לפי-כך, הזמן הקובע של השימוש במזון תלוי בעיקר (מזמן קנייתו ועד לשימושו ע"י הצרכן), בתנאי הקרור בבית הקונה. מקרר מעולה שומר על המזון 3 חדשים רצופים, בשעה שקרור לקוי ישמור על טריות המזון במשך שבוע אחד בלבד.

צרפת

קיימים 4 ארגונים של צרכנים: 2 בלתי-תלויים ו-2 מבוקרים ע"י הממשלה. כן קיימים כמה ארגונים אזוריים.

תנועת הצרכנות בארץ זו אינה מסועפת ומאור-גנת כבאמצעות אירופה אחרות, או כבאמצעות הברית. הסיבה — הצרפתי הוא אינדיבידואליסט מטבעו ואינו נוטה לעבודה ציבורית. מאותה סיבה, גם האיגודים המקצועיים שם אינם מרכזים, "יחסית", הרבה חברים. הצרפתי אמנם אוהב להיות אקטי-ביסט פוליטי, אך לא כחבר רשמי בארגון כל-שהוא. סיבה נוספת לאי-התעניינותו של הצרפתי בבעיות צרכנות היא, חוסר הנוך ותודעה כלכלית, בניגוד להתעניינותו הפוליטית.

תגובות

בענין ובהנאה קראתי את החוברת „אגרת לצרכן" אשר שלחתם לי. מאמינה אני, כי תמצאו את הדרך הנכונה בתפקיד החדש.

רחל שזר, ירושלים

קראתי את ה„אגרת לצרכן" שהוצאה ע"י הרשות המרכזית לצרכנות. אני מייחס חשיבות רבה לעבודת הרשות הזאת, כשם שאני מייחס חשי-בות לעבודת מועצת הצרכנות. הצבור זקוק להגנה בפני נוכלים — וזו לא יכולה להינתן ע"י מפקחים מהממשלה, או הרשויות המקומיות, באשר אין אלו ערוכות לכך.

ניתן להפעיל חברות-פעילות באזורים השונים שהן תהיינה המפקחות.

אני רוצה לקוות, שהאגרת תועשר בעתיד ותכ-לול את התשובות שהצבור זקוק לבעיותיו.

מ. בן-פורת, ח"כ, אור יהודה

קבלתי את ה„אגרת לצרכן" ואני מודה על שהואלתם לשלוח אותה לי.

קראתי בה מא' עד ת' והרגשתי בה טעם טוב. יפה היא האגרת בחוץ ו„טעימה" מבפנים.

עדה מימון, עינות

אשמח להשתתף בהסברה בנושא הצרכנות. אני רואה בזה צורך חיוני לשיפור דרכי החיים בארץ, וסבורתני שאפשר לעשות הרבה.

לילי כהן, ת"א

קבלתי את החוברת של „אגרת לצרכן". לדע-תי, החוברת ערוכה בטוב טעם, ונוחה לקריאה ועיון. היא אינה מסורבלת ומכילה חומר רב ומגוון. בתקוה, להמשך של ה„אגרת לצרכן" של ההס-תדרות ועזרתה הרבה לצרכנים.

יהודית קולמן, חיפה

מחירים

לבקשת כמה מפעילינו, אנו מפרסמים את מחיריהם של כמה מיצרכים חיוניים, כלהלן:

1. דגים

קרפיונים — 1 ק"ג חי — 2.85 ל"י

2. חלב

חצי ליטר חלב מפוטר, בבקבוק זכוכית, בדירת הצרכן או בחנות הקמעונאי — 0.30 ל"י

1 ליטר חלב אחיד במכירה לצרכן בדירתו, או בחנות הקמעונאי — 0.40 ל"י

3. ביצים

סוג 1 — 8 אג' סוג 4 — 11 אג'

סוג 2 — 9 אג' סוג 5 — 12 אג'

סוג 3 — 10 אג' סוג 6 — 13 אג'

סוג 7 — 14 אג'

4. בשר

בשר קדמי צרכניות	סופרסל	אטלני *
חזה ושפונדרה	9.00	8.99 — 9.50
צלעות	10.50	10.19 — 10.50
כתף	11.00	11.29 — 11.00

בשר אחורי

קציצות	12.30	11.00 — 12.00
שניצל	13.30	11.50 — 13.00

* המחיר הנמוך יותר קיים בשווקים, בלבד. (לפי פרסום משרד החקלאות)

הודעה לכשכות

מיום א' הקרוב נמציא למקומות עלון מחירים שבועי לירקות ופירות, המתפרסם ע"י משרד החקלאות, בתחילת כל שבוע.

קנס למפעל ריכרד לוי על עבירות תברואה

(ע.) — קנס כולל בסך 13 אלף ל"י גזר אתמול שופט השלום בתל-אביב מר יהודה טרייביש, על בית החרושת ריכרד לוי לאחר שהורשע בעבירות תברואה.

עו"ד מ. רבין, נציג היועץ המשפטי, האשים את המפעל ב-22 תיקים נפרדים בהם נכללו סעיפי אישום שונים. בין השאר הואשם המפעל בחוסר רשיון, הימצאות חיידקים ב"קופסאות השימורים והימצאות גופים זרים, בניניהם מקקים. נציג המפעל הודה באשמות.

השופט גזר על המפעל עצמו קנס של יותר מ-11 אלף ל"י, על מנהל המפעל א. קליבך קנס של יותר מ-1000 ל"י וכן חייבם בהוצאות בדיקות. סך הכל יצטרך בית החרושת לשלם יותר מ-13 אלף ל"י.

השופט טרייביש ציין, כי גזרי הדין בתיקים השונים ניתנו לפני משורת הדין, כיוון שהנהלת המפעל התחייבה כי בזאת נסתיימה "פרשת ריכרד לוי" וכי המפעל שופץ ומבטיח רמת תברואה נאותה.

(מתוך העתונות 23.6.70)

מנוי מרכז הלשכות

הננו שמחים להודיע, כי הח' יצחק וינוגרד נתמנה כמנהל מדור הלשכות הצבוריות לצרכניות בארץ, ונכנס כבר לתפקידו.

ייעוץ מקצועי

ניתן למעוניינים

בימים א', ד' —

משעה 9 בבוקר ועד 2 אחה"צ;

וביום ב' —

משעה 9 בבוקר עד שעה 6 אחה"צ,

בבנין הועד הפועל של ההסתדרות חדר 451.

היועץ המשפטי מקבל ביום ב' —

בשעות 12—10 בחדר 146.

אגדת לצרכן

השנה יש לך רשות

יש לך רשות לדרוש את המגיע
לך תמורת התשלום
מוצר מעולה במחיר הוגן,
שרות, טיב וגם נקיון.
ואם לא קיבלת — יש לך רשות
להתלונן!
בברכת שנה טובה
הרשות המרכזית לצרכנות

מס. 4

אב - אלול, תשל"ג
אוגוסט - ספטמבר 1970

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הרשות המרכזית לצרכנות, רחוב ארלוזורוב 93, ת"א
טלפון: 111-261.

עריכה: דוד לוצקי
ביצוע: צבי זוהריכהן
דפוס מדע

בשדה הפעילות

שביתת הקונים הראשונה בישראל הצליחה

מעל למשוער

הדיווחים שהביאו מתנדבי הרשות בעת שסיירו במקומות בהם נערכה השביתה, היו מעודדים מאד. השביתה נערכה ב־14 מקומות: אשקלון, אילת, קרית-גת, קרית-מלאכי, באר שבע, אור-יהודה, נצרת-עלית, כרמיאל, רמת-גן—גבעתיים, רמת אביב, יפו, נתניה, פתח תקוה, הרצליה. השביתה נכשלה במקום אחד בלבד ואילו במקום השני היתה הצלחתה חלקית. בכל שאר המקומות ההצלחה היתה מעל ל־משוער.

בעקבות השביתה הגיע לרשות לצרכנות גל של מכתבים מציבור הצרכנים — שקיבלו באהדה את רעיון השביתה ודרשו שלהבא זמן השביתה יהיה ארוך יותר. בדעתה של הרשות לצרכנות לארגן שביתות

צרכן יקר!

מתוך אחריות ודאגה לבטחון המדינה, נענה הציבור לקריאה וקיבל בהבנה את העלאות מסי העקיפין. אך הציבור אינו מוכן להשלים, שיצרנים, סוחרים, ספקים ומשווקים למיניהם ינצלו את „ההזדמנות“ להעלאות מחירים חורגות ובלתי מוצדקות.

עם התפשטות גל ההתייקרויות, פתחה הרשות לשכה מיוחדת לקבלת תלונות על העלאות מחירים החורגות מהיטלי המסים.

כמאה תלונות ליום מגיעות לרשות והן זוכות לטיפול ומשמשות מקור לאינפורמציה, למסקנות וללקחים.

במצב זה של השתוללות המחירים, ישנו משנה תוקף לתביעות הרשות ממשרד המסחר והתעשייה — שיתן לפעיליה ומתלוצייה סמכות להוות כוח-עזר לפקחיו וזאת כדי להרחיב את רשת הפיקוח על המחירים.

ציבור הצרכנים חייב לדעת שביכולתו ובכוחו להוות הגורם החשוב והמכריע בריסון השתוללות זו. התאפקות מקנינות, עמידה על המקח והחרמת מוצרים של יצרנים שמעלים מחירים ללא הצדקה — הן אשר יתנו את הטון במערכת המדינית הכלכלית.

שביתת הקונים שהוכרזה ע"י הרשות, היא בה משום הפגנת כוחו של ציבור הצרכנים. נסיון ראשון זה במינו אצלנו, שהצלחתו היתה למעלה מהמשוער, מוכיח שתודעתו של ציבור הצרכנים בישראל אינה נופלת מתודעתם של עמיתיהם בארצות המפותחות, דבר המבשר עידן רבי-סיכוי לשלטונו של הצרכן.

בברכת שנה טובה

המערכת

הצרכן הוא מלך!

יותר מכל עת — נחוצה עתה מהפכה שתביא את הצרכן לשלטון:

זו תהיה מהפכה — שתהפוך על פיהן מטרותיה של הכלכלה המבוססת על רווחים בלבד, ותביא בעקבותיה משטר כלכלי אשר יגלה מחדש את האדם.

קלוזין וזו

(לקוח מעתון בלגי)

סלקטיביות — שבכוונתן להביע מחאה על העלאות מחירים שלא אושרו ע"י ועדות המחירים.

התכנסה מינהלת הרשות

מינהלת הרשות לצרכנות התכנסה ביום ד' 9.9 בעת שנערכה שביתת הקונים, כדי לדון בנושא העל-אות המחירים. בישיבת המינהלה השתתפו: הח"ח עמוס דגני, בלה טל, שלום כהן, עליזה תמיר, יהודה כספי, בן ציון ויסמן, נפתלי אושפיז, רפאל מרינוב, עו"ד חביבה אביגיא, נלי קרקבי, דב אלרואי, אספרנס כהן, אראלה איתן, נחמה לויתן, ומוזמנים נוספים. חלק מחברי המינהלה יצאו לפני הישיבה לבקורים במקומות השביתה.

הרשות לצרכנות בהסתדרות נכונה להפעיל מתנדבים

הרשות המרכזית לצרכנות בועד הפועל של ההסתדרות נכונה להפעיל עשרות מתנדבים ברחבי הארץ שיסייעו בפיקוח על המחירים. אולם תנאי מוקדם להפעלתם הוא שיוסמכו ע"י החוק לבדוק אם הוצג לוח מחירים, להזהיר את בעל העסק במקרה הצורך, לרשום תלונה, ולדווח על הפקעות במחירים ללשכות משרד המסחר והתעשייה.

יו"ר הרשות לצרכנות בהסתדרות, נוזהת קצב, סיכמה בישיבת הוועה"פ שהוקדשה לדיון בהיטלים החדשים ומדיניות המיסוי את הצעות הרשות בשש נקודות עיקריות:

★ על משרדי הממשלה הנוגעים בדבר להודיע לציבור את המחירים המדויקים של המצרכים בעקבות ההיטלים החדשים, וזאת ע"י פירסום המחירים בעתונות ועל לוחות המודעות.

★ יש לקבוע מחירים רשמיים לצרכן לגבי כל המצרכים והשירותים.

★ על משרד המסחר והתעשייה לעמוד על ביצוע הוראת החוק, בדבר הצגת לוח מחירים בבתי עסק ומסחר.

★ על הממשלה להעניק סמכויות לפקחים-מתנדבים.

★ יש להביא את מפקיעי המחירים לדיון ול-החמיר בעונשיהם.

★ יש לחייב כל המבקש להעלות מחיר לקבל תחילה אישורה של ועדת המחירים.

ראש הממשלה שהשתתפה בישיבה זו הבטיחה להביא לדיון בממשלה את הצעותיה של חברת הווע"ד המרכזת ויו"ר הרשות המרכזית לצרכנות, נוזהת קצב.

היות ומתן סמכויות, ולו גם מוגבלות מאד, לפקחים-מתנדבים טעון אישור תחיקתי מיוחד, יש לקוות כי הדברים יועלו בממשלה בהקדם האפשרי — על מנת שאפשר יהיה לגשת לפעולה ממשית ונרחבת ככל האפשר לריסון גל ההתייקרויות.

תמונה מן ההתייקרויות

יו"ר הרשות הח' נוזהת קצב לקחה חלק בישיבת חרותי עיסקת החבילה והביאה בפני המשתתפים תמונה מההתייקרויות בהתאם לתלונות שהגיעו ל-רשות:

חלוקת כלל התלונות לפי נושאים ובאחוזים

מ ? 1 1 :
מוצרי חלב, מוצרי בצק, שימורים, שוקולד, קפה, תה, בשר טרי וקפוא, מרקים, קרפיון, דג מלוח, משקאות קרים, נקניק וסרדינים — 58%
תרופות 3%
רהיטים 5%
סיגרות 5%
גני ילדים פרטיים 4%
גני ילדים (גילאי 4 בגנים עירוניים) 8%
ציוד חקלאי ומספוא 1%
בתי הבראה והארה 1%

שונות:

(מספרות, ציוד לצילום, בתי קפה, מסעדות, סוללות תדיראן, חניונים, אולמות לשמחות, מוצרי קוסמטיקה.) 15%

מבצע נסיוני — לחם ארוז

אגודת הצרכנים תל-אביב נענתה ליוזמת הרשות המרכזית לצרכנות בדבר שיווק לחם ארוז. יערך מבצע נסיוני לתקופה של חודשיים שבו האגודה תספוג את ההעלאות.

המדובר באריזת לחם אחיד לבן ושחור. הרשות ערכה לצורך זה התייעצויות בנדון והדעה היתה שלמרות שלא תהיה אפשרות של קניית לחם חם או מישוב הלחם, עדיף מבחינה היגיינית הלחם הארוז על הלחם הלא ארוז. נציגי שירות המזון בירכו את הרשות על יזמה זו.

בדעת הרשות ללחוץ על אגודת הצרכנים בתל-אביב לספוג את ההעלאה גם לאחר תקופת המבצע הנסיוני.

פגישות עם ראשי משרד המסחר והתעשייה

הרשות קיימה מספר פגישות עם מנכ"ל המשרד מר גדעון להב, עם ד"ר משה מנדלבוים מנהל חטיבת כימיה ומזון, מר דוד זהבי, סגן מנכ"ל המשרד, ראשי אגפים וראשי מחוזות והיועץ המשפטי של המשרד, בהן דובר על שיתוף פעולה ותיאום בין הרשות לבין משרד המסחר והתעשייה בנושאים שונים, כמו תלר-נות ועוד.

מועצת הפועלות והפעילות הצרכנית

דיון מיוחד בהשתתפות מזכירות מועצת הפר-עלות הח' בבה אידלסון, יו"ר הרשות הח' נוזהת קצב, הח"ח בלה טלה, דרורה מאיר ותמר גריזים ממועצת הפועלות הוקדש לפעולת הדרכה וצרכנות

מחירים

רשימה מאושרת ומוסמנת של

מחירי מוצרי החלב לצרכן

משקל	מחיר קודם	מחיר חדש
	5.50	6.00
גבינות קשות		
קוטג'	55	65
170 גרם	35	38
230 מיליליטר שמנת מתוקה	90	95
170 מיליליטר אשל	18	22
170 מיליליטר יוגורט	29	32
100 גרם	60	65
200 גרם	1.10	1.20
170 גרם	17	20
250 גרם	33	40
250 גרם	40	45
250 גרם	46	50
500 גרם	86	94
250 גרם	57	62
500 גרם	1.09	1.19
פריגורט	31	35

ביצים

משקל 30 — 40 גרם	08 אג'	10 אג'
משקל 40 — 45 גרם	09 אג'	11 אג'
משקל 45 — 50 גרם	10 אג'	12 אג'
משקל 50 — 55 גרם	11 אג'	13 אג'
משקל 55 — 60 גרם	12 אג'	15 אג'
משקל 60 — 65 גרם	13 אג'	16 אג'
משקל 60 — 65 גרם ויותר	14 אג'	17 אג'

במועצת הפועלים ושיתוף הפעולה בין הרשות למועצת הפועלות.

הוטל על הח' תמר גריזים לרכז פעולה זו שהינה במסגרתה של מח' הארגון במועצת הפועלות, שברא-שותה של חברת המזכירות דרורה מאיר.

בדיון סוכם: שהמדור יפעל למען טיפוח תודעת הצרכנות בקרב חברות, ע"י ארגון ערבי הסברה, חוגים, ימי עיון וסמינרים, וזאת בשיתוף עם הרשות המרכזית לצרכנות בועה"פ.

באשר להגנת הצרכן (תלונות וכו') — תטפל הרשות באופן בלעדי כדי שתהיה כתובת אחת בהסדרות לכלל ציבור הצרכנים.

כמו כן סוכם, שהדרכה בכלכלת-בית ובין עולות — תעשה ע"י מועצת הפועלות.

באשר למטבח הנסיוני ליד מועצת הפועלות, סוכם שועדת מומחים תבדוק את תחומי עבודתו והוספת תכנית ויעדים חדשים לו.

ועדה לשיווק (מסחר מלאכה ושירותים)

נציגי ההסתדרות בועדה הנ"ל — חבר הועדה המרכזת עמוס דגני והח' דוד לוצקי — כלכלן הרשות המרכזית לצרכנות.

הרשות מקיימת קשר הדוק עם נציגי ההסתדרות בועדת המחירים לייצור, שהם הח"ח יהודה כספי (מחברת העובדים) וא. ארד (מהאיגוד המקצועי).

פגישה עם מנכ"לי האגודות הצרכניות

יו"ר הרשות לצרכנות קיימה פגישה עם מנכ"לים של האגודות הצרכניות הח' גיבש (אגודת תל-אביב) הח' פינגולד (אגודת חיפה), הח' גבעתי (אגודת דן — השרון), הח' זוהר (אגודת זבולון), הח' חדש (אגודת דרום), שבה השתתף סגן מנכ"ל ברית הקואופרציה הח' בן ציון ויסמן, כלכלן הברית הח' יוסף כנען והח' יהודה כספי ראש מדור השיווק בחברת העובדים. מטעם הרשות השתתפו גם הח"ח שלום כהן ובלה טל.

בפגישה הודגשה עמדת הברית, שבכוונתה לשמש דוגמא בענין השמירה על המחירים בחנויות הסופר-מרקטים, ולהמנע מקניות מוצרים ומצרכים של מפעלים שלא קיבלו את דינה של ועדת המחירים. בפגישה נדונו תכניות למבצעי הזולות בחנויות הסופרמרקטים לקראת החגים.

העלאת מחיר כשהקניה נעשתה לפני תאריך

היטלי המס החדשים

הגיעו לשכת התלונות הודעות רבות של צרכנים שקנו מוצרים (טלוויזיות, מכונות כביסה, מקררים, תנורים) ולמרות ששילמו תמורתם לפני הטלת מסי העקיפין — נדרשו לשלם את תוספת המס. תלונות אלה הועברו למשרד המסחר והתעשייה — לבדיקה.

סל הצריכה שלנו

סקר על ילקוטים לתלמידי בתי הספר

כהתאם לצרכי הקונה היחיד, נטייתו, אופיו וטעמו ואין להטיל מגבוה סטנדרט מסויים. בשוק מצויים עשרות דגמים אך האינפורמציה הניתנת כאן מתבססת על 17 דגמים של ילקוטי עור, פלסטיק וקרטון-עור ובאה לסייע בידי הצרכן להגיע למסקנה רצויה בשעה שהוא בא לבחור את המצרך לרצונו.

הרשות המרכזית לצרכנות הכינה לקראת פתיחת בתי הספר סקר על ילקוטים שנערך ע"י "המטבח הנסיוני" שליד המדור להדרכה וצרכנות ליד מועצת הפועלות.

מטרת הסקר לספק לצרכן מידע קצר וענייני לגבי מספר דגמים, שהרי כל קניה נעשית

ילד. כך שיש להנחות את הילד בקשר לילקוט מסוג זה שישאו על כתפיו. יש להנחות את הילד שגם באם התיק אינו מחוזק ע"י פינות מתכת — רצוי שישא אותו על כתפיו מאחר ואבזמיו גורמים לסריטות. חשוב שכת-פיות הגב תהיינה רחבות, הדבר מקל על נשיאת הילקוט ע"י הילד.

4. בסקר שערכנו בחנויות, נמצאו פגמים בהרבה תיקים. המחירים אינם אחידים, ולעתים אין כל הצדקה להפרשי המחירים שבין ילקוטים דומים.

5. למרות שהייצרנים והקמעונאים מסווגים את הילקוטים לפי כיתות: (ילקוט לכיתה א', יל-קוט לכיתה ב', ילקוט לכיתה ג' וכו'), כדאי לבחון את נפח הילקוט ונתוני הילקוט באופן ענייני. נפח הילקוט ומבנהו הפנימי הם הקרי-טריון היסודי לבחירת הילקוט ועל הקונה ל-התאים קודם כל את גודל הילקוט לצרכי הילד. הילקוטים ששמשו את הסקר בתוספת ילקוטים שתרים המשביר לצרכן נמסרו כשי למשפחות מרובות ילדים בקרית שמונה ובבית שאן.

סקר הילקוטים לתלמידי בתי הספר, הת-בסס על המוצע לכיתות א-ז. להלן הערות ומסקנות הסקר:

1. לא קיים **תקן או צו** המחייב את היצרן. קיים רק מפרט אספקה מס' 146 מדצמבר 1967 של מנהלי אספקה בישראל המתייחס רק ליל-קוטים עשויים מאריג מצופה פוליווניל כלורי הנועדים לפקידים.
2. **בחות דעת רפואית** של חוג רופאי בתי"ס במר-כז קופת-חולים נאמר:
 - א. הילקוט עם כתפיות אפשרי רק אם הילד ישא אותו על כתפיו.
 - ב. ואם ישא בתוכו רק מחברות וספרים שנו-עדו לאותו יום.
 - ג. ובתנאי שמשקל תכולת הילקוט לא תעלה על שבעה קילוגרם.
3. **משאל זוטא** שנערך בין כ-50 **אימהות** מצביע שילקוט שאינו נישא על הכתפים ושפירותיו מחוזקות ע"י מתכת גורם לשריטות ברגלי ה-

איך להגיש תלונה

מאת השופט י. טרייביש

(מתוך דברים שנאמרו בסמינר לפעילים של הרשות לצרכנות)

...השאלה של תלונות: אמרתי, שאנחנו נמצאים עכשיו בשטף של תלונות. מה קורה? עקרת בית נכנסת לחנות מכולת וקונה לחם. רוב עקרות הבית הצעירות שלנו עובדות. כאשר היא לוקחת את הלחם, היא לא שמה לב שיש תווית, היא לא יודעת מאיזו מאפיה היא קונה. היא פורסת את הלחם לפרוסות. אחד מבני הבית מתחיל לנגוס והנה משהו בפה — גוף זר. היא לא יודעת לאן ללכת? — למשטרה או למשרד הבריאות? לדעתי — צריך ללכת למשרד הבריאות. אשה אחת מצאה אבן בלחם — את כל הלחם זורקים, אבל את האבן מביאים לאיגוד הצרכנים, ואז בא עו"ד חכם ומתחיל לחקור את האשה: „מאיזו מאפיה הלחם"? יש מקרים רציניים מאד. אם נגרם נזק לשיניים אפשר גם לתבוע נזיקין. ואז המאפיה שואלת: איך ידעת שזה אני. אם יש עובדת רצינית ובעלי נסיון באיגוד — היא אומרת: תביאי לי את הלחם, אני רוצה לראות את התווית. אותה האבן כאשר היא מגיעה עם הלחם, היא עוברת למעבדה. שם יושב כימאי עם מיקרוסקופ ובדק אם יש שיירי עמילן על המסמר או על הגוף הזר. יש לנו פרוצדורה ארוכה, ולמשפט אחד אנחנו מקדישים לפעמים שש-שבע שעות. אנחנו קוראים לזה עדי שרשרת. הראשון שקנה את הלחם, השני שאכל, השלישי שמצא את הגוף הזר. יש לנו בדיקות מעבדה ואנחנו מזמינים את הכימאי. צריכה להיות שרשרת שלמה, ברגע שחסרה חוליה, יש ספק ואנחנו חייבים לזכות. כשאני מקבל תיק שלם יש לי סיפוק, שהמתלוננת טרחה והביאה את התלונה, עשתה שרות לציבור. אף יצרן לא רוצה שימצאו אותו אשם במצוי את גוף זר. הקורפוס דליקטוס (המוצג) הוא חשוב מאד, עליו אנחנו בונים את כל האשמה. האשה הפורסת לפרוסות את הלחם ולפני כן מורידה את התווית — היא כבר פוסלת את זיהוי המאפיה. אני

בתנועת הצרכנות העולמית

ארה"ב

תחיקה צרכנית

17 חברי בית הנבחרים הציעו שורה של חוקים הנוגעים לסימון מצרכים. החוקים עוסקים במוצרים ובשירותים הבאים:

חלבונים ושומנים במזונות מוכנים; אילנות ה-מזון צריכה להיות גבוהה יותר כדי שיהיה סיכוי רב יותר לאורך-החיים של המצרכים בריקיימא; תאריך ייצור של מצרכי משק הבית; הרחבת שיטת מיון המזון המונהג ע"י משרד החקלאות; איסור מכירת תרופות לאחר גמר התקופה המקסימלית ה-מסומנת על גביהם.

המציעים גם הביעו התנגדות להצעת הממשל להפוך את התובע הכללי למגן הראשי על הצרכן, באומרים כי תפקיד זה צריך להימסר לרשות בלתי תלויה ובעלת סמכויות נרחבות.

קנדה/ארה"ב

מכירה מדלת לדלת

לעקרות בית במדינה מסצ'וסטס וכן בנפות קנדה דיות אחדות קיימת הזכות החוקית לבטל עד ליום השלישי אחרי מועד העיסקה כל רכישה של חפץ או שירות שבוצעו בעקבות הסכם מכירה קמעונית בתש-לומים שנעשה כתוצאה ממסחר מדלת לדלת.

שבדיה

הצעה לתחיקת מזון חדשה

ועדת חוק המזון השבדית הגישה לאחרונה את הדו"ח שלה לממשלתה. דו"ח זה כולל הצעות לתי-חיקת מזון חדשה ובה חוק מזון כללי בעל עקרונות בסיסיים וכן הוראות מפורטות להבטחת ביצועו, כולל הקמת רשות מזון. על גוף זה לחיפהך לרשות מפקחת מרכזית של מזון והיא שתהיה אחראית על פיקוח המזון ב-24 מועצות מחוזיות וב-800 מועצות בריאות עירוניות.

התחיקה החדשה חותרת להבטיח מזון בריא ונוהלי מסחר הוגנים. עקרונותיה בכללם הולכים בעקבות כללי ארגון המזון וארגון הבריאות של ה-א"ס ותקן המזון הבינלאומי.

כלולים בתחיקת המזון מלבד כל סוגי האוכל המוגשים לבני המין האנושי, כל סוגי התוספות למזון, כל הנוגע לכינויי מזון, הסברה והנחיות על גבי מזון ארוז, מקומות ממכר מזון, החזקתו, הובלתו, פרסומת והוראות תברואה לכוח-אדם הבא במגע עם מזון.

מן הנעשה בסניפים

מאז כניסתו לתפקידו של הח' וינוגרד, מנהל מדור השכנות, היינו מאמצע יולי (ועד סוף אוגוסט), נערכו ביקורים ב-16 היישובים הבאים:

קרית-גת, קרית-בורוכוב, רמת יצחק, חדרה, רמת השרון, תל-אביב, נהריה;
כרמיאל, קרית-מלאכי, קרית-שמונה, אשקלון;
גדרה, חצור הגלילית, פתח-תקוה, צפת ועכו.

מגמת הביקורים בארבעת המקומות הראשונים היתה הטברה. ב-12 הביקורים האחרים, המטרה היתה ארגונית, והח' וינוגרד נפגש עם חברי השכנות במועצות הפועלים.

באותן מועצות שטרם פתחו לשכה, הביקורים תואמו עם מזכירי המועצות ובהשתתפותם. בפגישות אלו השתתפו גם רכזות א. א. ע., האיגוד המקצועי, הנוער העובד וגם באי-כוח של ועדי עובדים.

היו אלו פגישות מלאות עניין, בהן הוחלפו רעיונות ותוכניות על ארגון והפעלת ה"לשכה" המ-קומית. הח' יצחק וינוגרד עמד מקרוב על המתרחש במקומות השונים ע"מ לקבוע מעקב ופיקוח וכן כדי ללמוד כיצד לארגן את השכנות במקומות אחרים.

מטרה אחת לפנינו עכשו — ארגון לשכה פעילה ע"י כל מועצת פועלים.

בינתיים קיבלה הרשות מספר דיווחים ובהם סיכומים ראשונים מביקורים אלה. בדיווחים באים לידי ביטוי הדים חיוביים על פעילות התחלתית ההולמת את תוכנית עבודתנו בלשכות החדשות כגון: אשקלון, נהריה, קרית-מלאכי, צפת וקרית-שמונה.

לפנינו היעדים הבאים:

- א. ארגון ימי עיון וסיורים לימודיים להקניית ידע.
- ב. קביעת רשימת חברים במקומות אשר ישמשו כ"בוררים" ליישוב סכסוכים בהסכמת שני הצדדים.
- ג. הקמת סגל של מתנדבים להפצת רעיון תנועת הצרכנות.

מבקש מאיגוד הצרכנים לצייר את הלחם, לכתוב מהו הצבע וגם את מקום של החותך, איפה שנמצא הגוף הזר. יש מקרים שעו"ד אומר: אם מצאו הגוף הזר בתחתית הלחם, הגוף חדר בחנות המכולת.

עוגות: לצערנו הרב בזמן האחרון יש הרבה מאד תלונות על גופים זרים בעוגות. רבותי, כל אדם שמגיש תלונה, נוטל על עצמו אחריות, אחריות גדולה. על ידי התלונה הוא מניע את כל המנגנון של המשפט, עדים, עו"ד. לבסוף הוא עלול גם להכשל, מפני שהוא לא יכול לבסס את התלונה שלו. בינתיים יש פירסום נגד המפעל שגילו מסמר או גוף זר אחר בתוצרתם ואחר כך מתברר שאין זו התוצרת שלו.

השופט י. טרייביש נושא דבריו

מצד שני המתלונן מקבל עליו אחריות לבזבוז הזמן שלו. אם אותה עקרת בית היא מורה או פקידה — היא צריכה לבזבוז יום שלם בשביל להעיד. גם קשה לעמוד במבוכה. כל הדברים האלה הם חשובים. תפקידכם להדריך את עקרת הבית, את אותם האזרחים שהם רגישים לדברים כאלה, שידעו שהם חייבים למסור לבית המשפט, את כל החרו-מ-ר.

עוד דבר לא נעים ביותר: אדם המוצא בפיו גוף זר יורק אותו עם כל המזון שבפיו והולך ורוחץ את הגוף הזר ומביא אותו, "נקי", לאיגוד ואז המ-עבדה לא מוצאת שום שרידים של העוגה על הגוף הזר.

לתשומת לב הציבור

עם התגלות מקרים של חולירע, מבקש משרד הבריאות להביא לידיעת הציבור את העובדות הבאות:

תאור המחלה: חולירע היא מחלת מעיים חריפה הנגרמת ע"י חיידק והמתבטאת בשל-שולים חריפים. המחלה מוחזרת לגוף האדם ע"י מזון או מים מזוהמים מהפרשות בני-אדם נגועים. אין כל חשש של הדבקה מאדם לאדם במישרין או ע"י התפזרות החיידקים באוויר. מניעת מגיפה המונית: כדי למנוע התפשטות המחלה, מפקח משרד הבריאות על כך שהמים המגיעים לאזרח יהיו נקיים וראויים לשתיה. הרשויות המקומיות נתבעות להקפיד על סילוק תקין וסדיר של אשפה ולנקיון ברשות הרבים ובעסקים.

חלקו של האזרח במניעת המחלה: האזרח יכול לשמור על בריאותו ובריאות בני ביתו באם יקפיד על:

- א. רחיצת פירות וירקות במים וסבון או דטרגנטים, כמו ששופטים כלים במטבח.
- ב. רחיצת ידים במים וסבון לפני טיפול במזון.
- ג. הרחקת מזון וכלי אוכל מאפשרות מגע עם זבובים.
- ד. רחיצת ידים לאחר שימוש בשרותים.

מידע לאזרח: לקבלת אינפורמציה נוספת אפשר לפנות, בין השעות 22.00—07.30, אל לשכות הבריאות המחוזיות לפי מספרי הטלפון הבאים:

- 1) לשכת הבריאות המחוזית ירושלים — טל. 25426
- 2) לשכת הבריאות המחוזית תל-אביב — טל. 268271
- 3) לשכת הבריאות המחוזית חיפה — טל. 536201
- 4) לשכת הבריאות המחוזית נצרת — טל. 54357/8
- 5) לשכת הבריאות המחוזית רמלה — טל. 961362
- 6) לשכת הבריאות המחוזית באר-שבע — טל. 4091/5

(מהודעות משרד הבריאות)

עולה חדשה כותבת

„אגרת לצרכן" מס' 3 שהגיעה לידי במקרה עוררה בי עניין רב. אני סבורה שחשוב מאד שהאגרת המצויינת ופעולותיכם בכלל, יבואו לידיעת ציבור הצרכנים הרחב. ככל ש' צרכנים ערים יותר לרמת צרכנות רצויה ולא אדישים למציאות ניתן להפעיל לחץ במיוחד בכל הקשור לתנאי היגיינה וסניטציה. אני עולה מארצות-הברית ויש תופעות שהדהימו אותי עם עליתי לארץ, וגם היום (כדוגמה, הלחם, כפי שהוזכר ב„אגרת לצרכן" מס' 3).

לכן אני מודה לכם מאד עבור פעולותיכם, ויש לי שתי שאלות:

- 1) האם אפשר לקבל כל אגרת שתוציאו לאור, ולא לסמוך על מקריות?
- אני סטודנטית, חברת הסתדרות. אשמח לשלם את המחיר באם הוא קיים.
- 2) האם יש לכם סניף בירושלים. אני מודה לכם מראש.

א. מיכאלי

רח' משמר הגבול 4
רמת אשכול, ירושלים

תורנות בלשכה לקבלת תלונות

ביום ב' —

משעה 7.30 בבוקר עד שעה 6 אחה"צ, בבניין הוועד הפועל של ההסתדרות, חדר 451. היועץ המשפטי מקבל ביום ב' — בשעות 10—12, בחדר 146.

עם פרישתה של הח' חנינה גל שרכזה את לשכת התלונות מטעם הרשות ומועצת הפוע"ות, ערכו לה חברותיה וחבריה לעבודה מסיבה שבה נאמרו דברי הערכה לעבודתה המסורה.

סכמ/3
בית הספר האזורי (האזורי היסטורי)
מחלקת המטה
ת.צ. 503
ירושלים.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הרשות המרכזית לצרכנות, רחוב ארלוזורוב 93, ת"א
טלפון : 111-261.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
הדפוס המועיל
הרשות המרכזית לצרכנות
רח' ארלוזורוב 93, תל-אביב
טלפון 261111

ביצוע: צבי זוהריכהן
דפוס מדע